

3083/4

వృత్తి దినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

జనవరి 1914 వం. ఆక్టోబరు నెల 16 వ తేది శుక్రవారము
ఆ సంవత్సరము సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ ద్వాదశి ౧౦.

No. 181

సంచిక ౧౮౧

అనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౮ వ నెల బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఱాయి యున్నందువలన ఇంక చాలావట్లు. విద్యాధులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారు కాలయాచనమును చేయకకొందురు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపనును. వెల. రు. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యదాపః' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీహర్షుని కృతి. అది ప్రాచీనకవిమయము, జగద్విదిమయము. ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని బీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు, ఎచ్చతెచ్చట ఏదేకావలయునో సద్యమును చెప్పబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్ననైషధుని కలిగి మంచికాగితాలైనందు చేరుబడి యున్నది. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రు. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ కంపెనీ

అనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations Price For two Vols. Rs. 1-4-0

The Faust. a Romance in two volumes. Each volume Rs. 1-2. Postage As. 2.

The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E

నల్ల భీమ పాక శాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యాక్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 3 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన ఆస్త్రములు చిత్రాస్త్రములు చేయుక్రమముగలదు. 2 భాగమునందు ఉరగాయలు పన్నుకు కోకిలిరీలు యింకను భోజనమును కావలసిన అనేకపాకములు కలవు. 3 భాగమునందు పిండివంటలుచేయుక్రమముగలదు. వేమేల కవిత్ పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతిముండు మంపతగినది.

240 పేజీలగ్రంథము క్యాలికో టైంకు ప్రతి 1 కి ధర 1-8-0 పోస్టు ఖర్చులునహా 1-11-0 పక్షిమందు చేయి స్కాక్కుడింబు చేపైన ప్రస్తావనలేవు పదతిమిక్కు. వివర కథలు.

240 పేజీల మేలుకాగితములు క్యాలికో టైంకు ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0 పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0 రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చుతో 3-0-0. మావిలాసము:—

మధురవాణి పుస్తకాలయము,

25 నమ్మార్వోరు పిథి మద్రాసు.

సంచీవరత్న.

ఇదియొక గొప్ప క్రయ నిమిత్తీయేనైన తామ్రము.

ప్రభావ మత్త్యుత్తము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సందర్శనకు కావు. 2. కలరా, అమ్మవారు మొదలగు అంబు జాభ్యములను శోకనీయదు. 3. భూత్త వేల నికాచములను పాఠదోష 5. 4. వ్యాధులు, పీడలు, అపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, దిర్బలు, తెఱనులు, మారించును. 6. ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వస్యము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. మృత్యుశ్రుతువులు ప్రియమిత్రువులగుదురు. 8. నీవాదం గెలుచును. 9. సభకట్టు, సర్వజనకీకరము. 10. నీవాక వ్యావార, వ్యవహార, కార్యార్థ సమేతమై వెళ్లబోవునపుడు దీనిని భంజించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమపున్నదని అనుభవజ్ఞులవేనోర్తయ్యుచున్నారనట్లునక్కాశించియున్నారు. ఇది సర్వోపధి కేదియగు నొక భూమాయి మహాత్మునిచే గని వెట్టుబడినదేగాని కాలాదిత కేవలమౌలవలన గని వెట్టుబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ చాలశుద్ధులందరును తెప్పించుకొని భరింపదగిన అమాల్వమైన మృత్యు ప్రతిన రక్షతాయెను. తామ్రము వెల రు. 1-8-0 లు మృత్యుమే. కలయువారు:—పి. ఆర్. జనార్దనరావు, మెన్మరస్ట్రీ లింగం. (గుంటూరు జిల్లా).

ది స ప త్రి క.

(ప్రతిదినిము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సంచిక రూ. 12-0-0 8 మాసములకు రూ. 8-4-6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2-

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తుక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయుననువారు

ఎస్టి మేటులకు, స్కి-ములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరల యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలులకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,

మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,

7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

నీసా 1-కి 0-3-0 అశాలు మాత్రము.

తల నెప్పుల మాన్పును. వాయువుదోర్లు గొవును.

చార్వపు నెప్పుల తొరవోలును. పొట్టపోగొట్టును.

వనమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

నువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విచేశములతోకూడి వాడుచున్నాము.

గుంజావడిటి అంజనానిన జూరూర గుంజావడిటి

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, లోకనాథంబాయి; తక్ నెం. 9, జమాంగిరసిధి, జార్జి టవర్స్ మద్రాసు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్స్ నెం. 212, మద్రాసు.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదకలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - మ-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరలైలుట్టేషనును చెలువనలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

ఔలిగ్రాం అడసు
పండిట్, మదరాస్.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

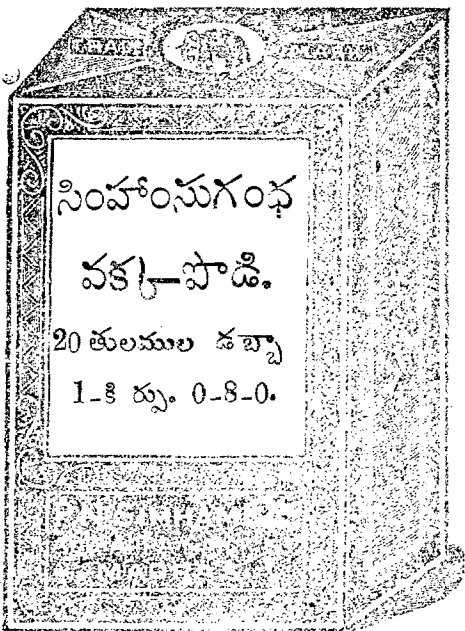
పోస్టఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.

సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

సింహాంసుగంధ

వక్క-పొడి.

20 తులముల శబ్దా

1-కి రు. 0-8-0.

పి. ఎక్. సింహం. అండు కంపెని,

26 ఆదియప్పనాయకకోవిడి, మద్రాసు.

వనోపధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు సత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.

కీళ్ళబొట్టు, సాతవాదూపుబొట్టు, రసవట్టు, రక్తవిశారమునలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన
నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాచిలించువలకు పుష్టినిగలిగించును. చెత్తజను
కుద్దిలబడి నృద్ధిపెంచును. దీనివలన కశీకమానకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

అక సీసాదుండను వాడిన లోలోకి శరీరములో నొకదిగ్గరైన మాత్రు గుఱుచుండును. రెండుసీసాలు
వాడిన లోలోకి కలెరను కలుగును.

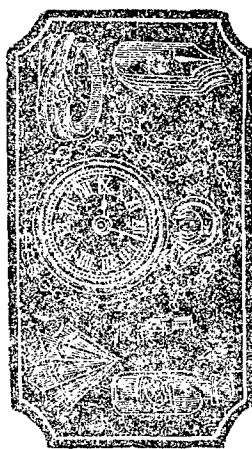
సీసా రెండు రూ. 1-4-0.

డాక్టర్ సి. వి. పి. యం. ౧౦౪ ఫనాసవాడి నెల ౨ బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 104 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్

దీని క్రయాను 6 బహుమతులతో 2-14-0 లు మాత్రమే
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బలీన మైన లీవర్
పనితో లేక వాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యివ్వ
డే మానెనముగా నచ్చి యున్నది.
కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుం
డా సరియైన కాలక్రమము చూ
పింపు వాడు యిదియే, మిగుల
సుందరమైనది. దీని 6 బహుమ
తులవివరం:— (1) వాణ్యమైన
వేలిగడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్త
చ సీసా, (3) సర్వాకారమైన
ఉంగరము, (4) గడియారపు గా
లుసు, (5) వివిధమైన స్ట్రీలునిబ్బు
(6) డిక్టేటుమా పెను కంపోసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. అర్. నెంకటరమణ అండు కంపెని.

నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యార్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

అటొమిక్ బహ్స్ (రిజిస్టర్)

అమృతాగ్రోయల వడ్డేలింపబడిన అత్తరువయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యందును, కొన్ని వీర్వరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పంతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును ఈ అమృతమైన శేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసనలతోవిం
చుటకయి అటోమిక్ బహ్స్ యివ్వచుని మిగిలిరనున్న
సాపుకేసరు నడుగవలయును వాకిరావున లేలేది మాటవ్రా
యును. చిన్న బుడ్డి పింక 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
శ్రీ హృద్ అత్తరుగల రెడ్డయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరుల
మీదగలబుడ్డి ఫుదుఫుదు లాగుచుండు కాగితం దుంక 1-8
0-10-0. పి. పి. ఖర్చుకొనువారి ఖరీదవలయును.

పోస్ట్ పేజెంటులు—అంగ్లో ఇండియన్ ప్రెస్
కెనికల్ కంపెని, 155 నామా మనీట్, బొంబాయి.

మదరాసు పోస్టాఫీసు—మెహర్ పురపోస్ట్ యూల్డ్
నెం 25, వై నాబాబు గొడ్డే, పురపు బాబాతునూపం మదరాసు.

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శరీరములో ౬౯ భాగమునక. ఇదిలేని వన పూర్తి
శుభ అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుంబోపు సుమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిద్ర ఉనులలో దానిప్రభావము కనవడును. నత్రుంబ
కత్తుము పోగొట్టుటకు యంతటిమించినది లేదు. జగత్సృష్టియ
దుర్బిందెలాగునుచేతన మాత్రద్వారాంబులకు సంభవించెడి
అనేకచావులను పోగొట్టుటలో రాజుకంటిది. రక్తమును
శుద్ధిచేచి నరములకు పటుత్వమున్ను శేషమునకు బలమును
కాంతియు సేయును. 25 చిట్టములగు సేహములగు మొదలంబు
వాతము నేయుటలో సందేహంలేది. "సర్వజీవన్" ఇది
శ్రీ, ధీ, పునఃపుణ, బాల్యపుష్టి, అందును నువ్వల
గించుచున్నను ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును అయుగ్యుద్ధియొకకాగును.

పెం టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(12-5-14) కలియముగబిమ్మ.

16 కృష్ణపు మొంగలిపిడి, తిరువల్లిక్కేటి మదరాసు.

కూష్మాండలేహ్యము.

ఈలేహ్యము వనమాలికావారముతో కాస్త్రోక్త
ముగా తయారు చేయబడినది. ఇది 40 రోజులు సేవించిన
కుర్లకష్టము, అశ్రద్ధ, తీయ, మూలశంఖలు, ముఖవ్యాధులు
మేహాలిమ్మెరలు, మొదలైన అనేకరోగములను పోగొట్టి
బలము, కాంతి, వీర్యవృద్ధిగలనాడై పరాక్రమము, దీప్తాయువు
కలుగజేయును. పర్యాయలేదు. 40 రోజులకు 2 డబ్బాలు
చాలును. డబ్బా 1-కి పెం టి. 2-8-0 లు ఖర్చులు సహా
2 రోజువారికి సచ్చిత్తైన కాట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును
విలాసములు విడి ఆక్షరములతో వ్రాయును.
అడ్రెసు:— మేనేజరు.

సరస్వతి వైద్యశాల,

మాముదూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రకటన.

ఈదిగవ వివరించినవారిని ఆయాపట్టణములలో ఆంధ్ర పత్రికయొక్క ఏజెంట్లుగ నియమించినారు. ఇకముం దీగ్ధల మాలలో విడిపత్రికలు కావలసిగాను, చందాదారులుగ జేరదలచి నను, పత్రికలు కీరియొద్దకొరకును. విడిపత్రికకు మాడుకాను లును, నెల చందా రు 1-2-0 లును నిర్ణయింపబడినది.

రాజమండ్రి— ముడియం. సీతారామ రావు
పంతులుగారు బి. ఏ. యల్. టి.

గుంటూరు—పాలవర్తి రామమూర్తిగారు.
బెజవాడ—జి. బ్రహ్మానందంగారు గవ్వరూపేట.
తెనాలి—సైక్రటరీ, బాద్రి ప్రీ రిడింగ్ రూము
కాకినాడ—నూకాల దొరయ్యనాయుడు గారు
కమిషన్ ఏజెంట్లు.

నెల్లూరు—యం. ఆర్ కృష్ణారావు కంపెనీ, బుక్ సెల్లరుస్.
ఏలూరు—వెల్లంకి. కృష్ణమూర్తి గారు పవరుపేట.

ఆంధ్రపత్రికాధికారి.

వాతావరణ సిద్ధి

1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 16-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	అక్టో 15 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.	అక్టో 15 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు ఆర్ద్రత.	అక్టో 15 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు వీచిన వేగము.	వర్ష పాతము.		
				అక్టో 15 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు.	అక్టో 15 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు.	అక్టో 15 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు.
గోపాలపురము	29.952	89.0	78.0	...	58.59	84.68
వాళేరు	29.972	89.6	74.9	...	88.27	26.42
కాకినాడ	29.965	88.6	75.8	...	35.07	26.26
బందన	29.958	88.0	76.8	...	28.97	27.48
గుంటూరు	...	92.6	74.1	...	24.86	...
నెల్లూరు	29.961	88.4	78.6	0.71	19.78	14.90
మద్రాసు	29.919	87.0	74.0	0.88	22.84	21.08
కడప	29.923	78.9	74.0	2.84	81.21	20.11
కాగపట్టణము	29.991	87.9	74.5	1.70	18.72	16.29
కొలంబా	29.8	87.4	78.9	0.02	44.88	46.71
తీరువనంతపురము	29.881	88.0	75.0	0.15	47.37	44.63
కొచ్చిక్	29.855	86.9	76.5	0.26	87.04	83.20
కర్నూలు	29.835	89.0	76.4	...	98.41	104.86
గుంటూరు	29.825	87.5	74.0	0.79	140.26	119.52
కాంతాల	29.592	90.2	78.4	...	81.86	70.40
కాంతాల	...	...	...	...	...	...
అనంతపురము	...	88.5	71.9	...	15.51	16.70
బళ్లారి	29.929	89.2	70.5	...	15.95	15.59
కర్నూలు	29.966	9.6	78.8	...	25.47	23.41
కడప	29.929	91.8	72.8	0.88	22.61	28.88
దెంగునూరు	29.89	81.7	64.2	0.28	25.50	28.75
కొడెకనాల	22.795	59.5	51.6	1.25	46.95	67.83
ఉదకమండలము	22.025	65.5	58.0	0.48	66.27	41.89
కొయంబత్తూరు	29.907	85.2	71.8	0.09	6.75	12.05
బెల్లూరు	29.929	86.2	72.2	0.65	22.04	80.18
నెల్లూరు	29.910	87.0	70.8	0.07	27.55	80.85
తిరుచనాపల్లి	29.923	95.5	74.5	0.17	11.18	19.82
పుదుకోట	29.925	84.6	74.0	0.05	22.76	21.87
మధుర	29.016	85.7	75.4	0.06	14.98	21.26
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.75	7.77	9.25

రాజధానియందు వాయుభారము తగ్గినది. చాలవొట్ట ఉత్తరపువాయువును వీచుచున్నది. కర్నూటకమునందు మధ్య మోడ్లపరిమాణము హెచ్చునను, ఉత్తరమున తక్కువగును ఉన్నది. పగటిపూట జేపిమ తక్కువగలదు. సర్కారుల లోను, దత్తమండలములలోను, రాత్రులపూట మామూలు కంటె తక్కువగనున్నది. వాయుమండలమున తేమతగ్గినది. సర్కారులలోను, దక్కనలోను తప్ప ముఖ్యము దట్టముగా పట్టియున్నది. దక్షిణమున వర్షములు కురియుచున్నవి. ఆయితే సర్విత్రుకరియుటలేదు. నిన్న నెల్లూరులో 0.72 అంశముల హిమకరిసినది. దక్షిణాదిని వాన యింకనకురియును. వర్ష పవన లక్షణములు అనుకూలముగ లేవు.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. బోస్ట్
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

స్థానియవార్తలు.

చెన్నపురి కానకనాథ:—చెన్నపురి కానకనాథ ముందు నెల 20 వ తేదీని నెయింటు బాద్రి కోటలోని క్రొత్త కాన్సలు మందిరమున సమావేశమగును.

సీమ టపాలు:— సకాలములో ఇంగ్లీషు మెయిలు స్త్రీమరు బొంబయికి వచ్చినయెడల చెన్నపట్టణములో 17వ తేదీ తనివారము సాయంకాలము 5. 30 గంటలకు టపాలు బట్టగా చా చేయబడును.

గవ్వరూపారి పట్టణము:—వీరు కృష్ణా గోదావరిజిల్లా లలో సంచారముచేయుటకు నవంబరు 25 వ తేదీని బయలు దేరి, రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ, బెజవాడ, మచిలీపట్టణము, ఎల్లూరులను దర్శింతురు. వీరు పోలవరమునుకూడ దర్శించుదురు.

పోస్టు నోటీసు:— దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లవలసిన టపాలు నిన్న సాయంకాలము 4.45 గంటలకు జనరలు పోస్టాఫీసులో కట్టివేయబడునని నిన్న ప్రకటింపబడినది. కాని ఇట్లు గాక నేటిసాయంకాలము, 4.45 గంటలకు (16 వ తేదీ) మునిసిపేలబడునని ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమాస్టరుగారు మాపేర తిరిగి తెలియజేయుచున్నారు.

చింతాద్రి పేట క్రైస్తవసంఘము:—నేటి సాయంకాల ము 6-15 నిమిషములకు, శత్రునాథం మెమోరియలు మందిరమున రివరెండు థియోలాజిస్టు నుబ్రహ్మణ్యముగారు ఉపన్యసింపుచు, దక్షిణాఫ్రికానుగూరించి ఆయావిషయములకు సంబంధించిన పటములను యంత్రసహాయమున కనపరుచుదురు. రివరెండు కానను గోల్డెన్సిక్తుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుదురు.

మహామార్కెట్కల:— 1914 అక్టోబరు 10 వ తేదీ తోనంతమగు వాఁమున అంతురించిన వ్యాధి నాన్తర్వాటు జిల్లాలో 7 గురికి సోకినది. 2-రు చనిపోయిరి. బళ్లారిజిల్లాలో 77 గురికి సోకినది 54 గురు చనిపోయిరి. దక్షిణకన్నడజిల్లాలో 6 గురికి సోకినది. 4 గురుచచ్చిరి. కొయంబత్తూరు జిల్లాలో 5 గురికి సోకినది 2-రు చచ్చిరి. నేలమజల్లాలో 16 గురికి సోకినది 8 గురు చచ్చిరి.

ప్రీప్టికేసు మ్రోన్ములు లిటరరీ సంఘము:—హిందూ దేశపు రాజపుత్ర సామంత రాజులగురించి వి. రంగాచారి. ఎం. ఏ. ఎల్ టిగా రివికరకు ఉపన్యసింపవలసియుండెను. కాని కొన్ని కారణములచే సభజరిగియుండలేదు. నేటిముఖ న్యాయము కివానబహద్దరు ఎల్. ఏ. గోపందరావుకు అన్యాయ జి. ఏ. వి. ఎల్. గారి యాధిపత్యముక్రింద, ప్రీప్టికేసులోని సి గ రాచారి మండ్లిమున జరుగును.

మహమ్మదీయ యువజనసంఘము:— మాంటుగోడ్డు థాయెసాహెబుబిధియందలి దొరతనమువారి మహమ్మదీయ బోధాభ్యసన సాతకాలయంపు రేపు ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటల కొక సభజరుగును. మహమ్మదీయ ఉబ్బల్లా గారు నాగరిక తాత్పర్యుని గురించి ఒకవ్యాసమును చదువుదురు. టి ఎస్. కృష్ణస్వామిఅయ్యరు ఎం. ఏ. ఎల్ టి గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుదురు.

కేరళిక్కు ఇంజనీరు అసోషియేషను:— కేరళిక్కు ఇంజనీరు అసోషియేషను యొక్క చెన్నపురికాఖవారి జనరలు మీటింగు రేపు ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు రాయపురములోని ప్రసంపేషను కన్వెంటు న్యూలులో జరుగును. మోకోర్టుజిస్ట్రేటు రిజిస్ట్రారు జి. ఎస్. వైలుగారు అగ్రాసనాధి పత్యము వహించుదురు. ప్రస్తుతపు విజ్ఞాపనలనుగురించి, విస్సెంటుమహాదేవఅయ్యరు, ఏ. గారు, హిందూజేతములోని, కేరళిక్కుమరిష్టలు, యధ్యము గురించి ఎస్. నెల్లూరాజు రెడియ్యారు టి. ఏ. గారును ఉపన్యసింపుదురు.

నిమ్మ బామ్మద్దణ సంఘము:— రేపు ప్రస్తుతము పంతులులలో నిసంఘమువారు కొన్నిసభలునుపుడు కాలో చించుచున్నారు. ఈసభలలో నిమ్మ బామ్మద్దణమునకై పాట

పడుచున్న శ్రీలుగాని, పుష్పములుగాని, వాగ్దారు చేయుచున్న పనులనుగురించిన విషయములు. ఈసభలనువచ్చును. వీరియందు శ్రద్ధకలనారు వాంఛించుకోవలసిన సలహాలను కార్యదర్శిగారికి పంపించియెడల కార్యక్రమము రేపిర్వాటుచేయుటకు మీగనుండును. ఈసభలలో నిసంఘసభలచేత వారి చేరుచిరునామా, మున్నగునవి 97 అన్నాక్షర్ల పీఠియందందు కార్యదర్శిగారికి తెలియజేసికొనవచ్చును.

హింద్ ఎక్స్లెన్సీ గవర్నరుగారు:— నిన్నటిసాయంకాలము 6.30 గంటలకు శ్రీవారు చెన్నపురినండి ప్రత్యేకపురైలు ఒండిలో బయలుదేరివెళ్లిరి. కొచ్చిను తిరువాన్కూరు సంస్థానములయందును వానిసమీపముననున్న మరికొన్ని దక్షిణాఫ్రికా యందు సంచారము చేయుదురు. ఆంతరింగిక కార్యదర్శి సి. టి. కాలరెలు గారును చక్రరక్షకుడు శివమ. యస్. కమ సాకుగారును శ్రీవారితోగూడవెళ్లిరి 17 వ తేదీని ఈగోడలో వెంటిండు ప్రత్యేకపురైలు శ్రీవారిని కలిసికొందురు. వైస్రకార్యదర్శియగు కెప్టను నెసిలు అలెక్సనుగారు చెన్నపురిలోనున్నారు. వీరు 20 వ తేదీని కల్లారకురిచిలో శ్రీవారి పరివారమును చేరెదరు. ప్రయాణ మాదంబరహితము (ప్రయివేటు) వైస్రకార్యదర్శి కెప్టను. సి. అల్లెన్సుగారును చెన్నపట్టణము కలక్టరు డి. డబ్ల్యూ. జి. కవిగారును, పారిశుధ్య సంఘాధ్యక్షుడు డి. సి. మెలోనేగారును మదరాసు ప్రెసిడెన్సీవారు బహదరు చతుర్వర్ణుజదారు గోవిందగారుగారును మదరాసు సదరను మరాటా యువపారి బ్రాఫితుమే నేజరు ఆర్. క్రీస్టుగారును పోలీసు కమిషనరు యథ్ ఆర్మిచేజుగారును పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు అసిస్టెంటు కమిషనరును వై శ్రేష్టాధికారులు మీదనుండి శ్రీవారి నడవించిరి.

చెన్నపురి-యుదము.

శ్రీ గవ్వరూపారి మందిరమున శ్రీలకష్.

ఈ నెల 14వ తేదీ బుధవారమునాటి సాయంకాలమున చాలమంది శ్రీలు గమావేశమైరి. వారిలో వైజ్ఞాపాదేశపు శ్రీలును మ్రొందరు కాంతలునుగూడ గలరు. ప్రతివారమును కట్టుపనిచేయుటకు శ్రీ లిటుల సమావేశమగుటకు శ్రీ గవ్వరూపారి రనుమతించి యుండిరి. అట్టి గమావేశములలో గది ప్రారంభగమావేశము. ఇటుల గమావేశమైన శ్రీలు తయారు చేయు యుక్తులన్నియును ప్రత్యేకముగ మదరాసున వైస్రకార్యదర్శి యెడలో చికిత్సచేయబడు గాయములు తగ్గిన వైని కల కొరకే యుపయోగింప బడును. చెన్నపురికల్లబ్బ, తేదీమరి క్రియేషనుక్లబ్బు, హిందూతేదీక్లబ్బుగాడ్డెనుక్లబ్బులలోనుండుశ్రీలు ప్రతినిధులందరును సుందరముని వింసు మందిరమున గమావేశమయిరి. స్వాగత యామిమలయందలి వింసు మందిరమున గనంబడు శోభకన్న నేడు విలక్షణ సౌందర్య మేగ్గుడినది. వైస్రముఖముననున్న దేశరక్షకులలో గాయములుతగ్గినవారి కొరకు సౌకర్యముల నేర్పరచుట యందు కాంతలందరు నుత్సాహపూరితులై యుండిరి. నెరుకుగ పనిచేయు తే నెట్టిగలగల తేనె పట్టునలసే యామందిర మగుపడెను. 300 స్థానాలు వర్తలకు పోగొడిసిరి. విస్తారముగ నూలుధారమును బంతులుగ చుట్టిరి. వైస్రగము గలిగించు చిన్న మేజ్కోర్టును మెడలో వేసికొను పట్టెలను అల్లిక వేసిరి. చాలమంది శ్రీలు కొన్ని కొన్ని వస్త్రముల నిండ్లకు కొనిపోయిరి. వారిని 28 వ తేదీ బుధవారములో పునఃప్రార్థించేని నాటిసాయంకాలము రెండుంటుకుమందిరము: కు తెచ్చిపెప్పగుతురు. మరలనానాకొత్తవస్త్రులు పంచివెట్టెబా ను. కలనుదొరసాని, నాయుగారిభార్య, ప్రభువరసాని, నెప్పన్నుదొరసాని, సవాకయ్యగుగారిభార్య, తయ్యాబ్బి గారిభార్య, హచ్చెలుదొరసాని, పి. హండ్లన్నుదొరసాని తిరునెంకటాచారి గారిభార్య, జి. డబ్ల్యూ. మెట్టెదొరసాని, బేమ్మదొరసాని, నంబెరుమాలువెట్టిగారిభార్య, లాదియదొరసాని వాంగ్మన్ను దొరసాని, యం. యస్. కోమదుదొరసాని లాజరుకన్య, బోమ్మదొరసాని, జి. సి. ఆరముదొరసాని, జి. ఆర్. హేండ్లన్నుదొరసాని, కిషుబ్రుణ్యముగారిభార్య, అలెజ్జాండరు దొరసాని, వైలరుకన్య, మేకేదొరసాని, న్యాయ సాండ్లన్ను దొరసాని, ఫర్దుదొరసాని, సి. క్రష్ణుగారిభార్య, స్వామి నాథుగారిభార్య, గోపాలమీసగుగారిభార్య, వామన్నురు వెట్టిగారిభార్యగార్లును మరికొందరును వచ్చియుండిరి.

కట్టుకని భూరికాబోధకయమునవారు గురుకురించుచుండ, వెంటిండు ప్రస్తుతా రచనకల్పి చిహ్నముగలవారు, చున్న వస్త్రములనుచూచి సంతసించి వారి హేచ్చలందరి

విరోధానంద గ్రామము

ఇండియా స్వదేశాధీశుల సహాయము.

లాండ్ డ్రాఫ్ట్ నోట్ గారే యుపన్యాసము.

ప్రస్తుత యుద్ధసందర్భమున నిండియాలోని సామంత రాజులు, మహారాజులు, మున్నగాల శ్రీమంతులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు చేరు నుద్వమించియుండు సహాయములను పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో క్రూరప్రభువు గారు వివరముగ తెలిపిన సందర్భమున ల్యాండ్ డ్రాఫ్ట్ ప్రభువు గారి విధముగా నుపన్యాసించిరి:—

క్రూరప్రభువు గారు మనకు శ్రుత పరచిన వివరములు మనకు చాల ముఖ్యములైనవి; మనోహరములైనవి; ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమును గురించిన చరిత్రమునందు ప్రాముఖ్యమును గడించగలిగినవి. ఇండియాలోని ప్రజలు, సంస్థానాధీశులు దొరతనమువారి కొనుగడుండు సహాయసంపత్తి సంగీకరించుచు శ్రీ రాజచక్రవర్తిగారు వెలిపుచ్చు కృతజ్ఞతను వినుటకు నేనెంతయు సంతోషించుచున్నాను. ఆ సహాయ పరంపరలను వినుటకు ఆశ్చర్యము కలుగుచున్నది. తామే యే మార్గమున సహాయము చేయు గలుగుదురో ఆయా మార్గమున దొరతనమువారి కీ సందర్భమున సహాయ పడుటకు ఇండియను లెల్లరును ముందంజవేసిరి. ఇండియాలోకినించు నానాభాతులవారు తమ బాలిమతభేదములను, ప్రత్యేక ప్రత్యేక పరగణాలయందు వసించుటవలన గలుగు భేదములను, రాజ్య వ్యావహారిక భేదములను, మఱియుతరభేదములను బొత్తిగ మరచి, యెల్లరు నైకమత్తము గలిగి సామ్రాజ్యక్షేమముగోరి సహాయపడుటకు పూనుకొనినది యెంతయో ఘనకార్య మగుచున్నది. వైస్రాయ్ ను భేదము లొక్కక్కతటి నెంత ముఖ్యములుగ తలచబడుచున్నవో, వానివలన ప్రజల కెట్టి యిబ్బదములు, మనస్తాపములు పర్యవసానఫలములుగ నేర్పడుచున్నవో మన మెఱుగుదుము. వివర, ప్రస్తావన మహా సంగ్రామసందర్భముననట్టి భేదములెవ్వియు నిలవబాలక పోయినవి. ప్రజలందరు వానిని మరచి; తామందరము నొక్కటే తెగయని తలచి; తమలో నొకరికొకరికి భేదములేదని భావించి; సామ్రాజ్యసహాయమునకు పూనుకొనిరి. ఇట్టిసందర్భము, ఇట్టిఫలము ఈదేశమునందగుల మనకుమాత్రమేగాక, యిప్పుడు జరుగుచుండు మహాసంగ్రామమునందు ఆస్థల ప్రతి యొక్కరికిని (వా రేదేశమునం దేసాంతమునం దున్ననుసరే) మనస్సునకు బాగుగ గోచరమగునని నాకు దృఢమగు నమ్మకము గలదు. క్రూరప్రభువు గారు తమ ప్రసంగసందర్భమున సహాయముచేయుటకై యిండియాలోని స్వదేశసంస్థాన పాలకులు ముందంజవేసిన విధానమునుగురించి చెప్పుచుండగా, నేను మఱింతద్రుతతో విడిచి, ఇట్టి సంస్థానాధీశులలో ననేకులతో స్నేహముగలిగి కలిసిమెలిసియుండు భాగ్యమునా కొకప్పుడు కలిగియుండెను. నే నాదేశము వదలి వచ్చునప్పటికి సామ్రాజ్య వ్యవహారములలో తామేదేని సహాయము చేయగల సందర్భము సంఘటిల్లు నెడ నా సమయములో నించుకేయు కొంకక, సహాయపడి యుపయోగ కారులగుటకు వారు మనఃపూర్వకముగ సంసిద్ధులై యుండుట నాకుచక్కగ గోచరమైనది. వారి యాదార్యమును ప్రసిద్ధమైనది; మఱియు నధికధారాభీష్టభావముతో గూడినది. ఈ దారదాత్మ్యము ఇండియాలో సర్వసామాన్యమైనది. వారిపు డా సామాన్యదాత్మ్యమున కన్న నెక్కువ యాదార్యమును ప్రకాశింపజేసారు. నాకన్ననుండు ఇండియాలో రాజప్రతినిధి హోదాను డిఫరెంట్ ప్రభువు గారు వదలియుండిన కాలమున “ఇంపీరియల్ సర్వీసుకోర్” అనుపటాలముసాహింపబడుటలో నా సంస్థానాధీశు లెంత శ్రద్ధవహించి, యెంతటి కృతాచూలమును గలిగియుండిరో నాకు బాగుగ జ్ఞాపకమున్నది. ఈ పటాలము పేరునకుమాత్ర మేర్పడి, నేనావిశ్వాసముచేసి, యూరతుండుట మాత్రముగాక సామ్రాజ్య క్షేమమునుగూర్చి యుద్ధభూమియందు మననైనికులతో సరిసమానముగ నిలిచి సోచుచు స్వాతంత్ర్యముగూడ నా పటాలమునకు లభించవలయుననిట వారి కోరికయని నేనెఱుగుదును. ఈయుద్ధ సందర్భమున కణరంగమునకు వచ్చు ఇండియా నేనతోడ రాజ్యపు సంస్థానాధీశులయు, రాజొమరులయు పేళ్లపట్టిని, క్రూరప్రభువు గారు చూపుచుండ చాల శ్రద్ధతో వింటిని. వారిలో నొక్కరు, అనగా, జోడపూరు రిజంటగు సర్ ప్రతాపసింగుగారు నాకు పరమ మిత్రులు. వారిని గురించి క్రూరప్రభువు గారు చెప్పినపలుకుల నన్నిటిని దృఢపరచుచున్నాను. నేపాళమహారాజుగారివద్దనుండి లభించు సహాయము

విశదపఱచుచు క్రూరప్రభువు గారు చెప్పినదిగూడ వినుటకు చాల తృప్తికరముగ చున్నది. నేపాళవీరతనమువారికి మనము కృతజ్ఞులమై యుండవలయును. ఆవీరతనమువారి సహాయమువలననే యిప్పు డిండియానుండి వచ్చు సేనలో గూర్కాపటాలములు కొన్ని వచ్చుముల కలిగెను (గూర్కావారి పటాలము లే దున్నవని యత్తటిని క్రూరప్రభువు గారు శ్రుతపరచిరి.) ఈతరున నిండియాలోని స్వదేశాధీశులమున పక్ష మవలంబించి మనకు సహాయముచేయువచ్చు మనకెంత గొప్పఅనుమతియో ఆవిషయము యాదేశమునందుండు ప్రజల కెల్లరకును గోచరమై యుండునాయని నాకు శంక కలుగుచున్నది. మనకుసహాయపడుచుండు ప్రముఖులలో మైసూరు మహారాజుగారు స్వీడను నందలి ప్రజలకన్న నెక్కువసంఖ్యగల ప్రజలను పాలించుచున్నారనియు, గ్యాల్లియరు మహారాజు, మహారాజ సిండియా, వీరితో ప్రతియొక్కరును డెన్మార్కు దేశపురాజు గారికన్న నెక్కువప్రజలను పాలించుచున్నారనియు, హైదరాబాదు నిజాంగారు నెదర్లండ్నుప్రజలకన్న రెండింటి జనులను, లేదా, బ్రిటన్ దు నివాసులకన్న మూడింటి ప్రజలను పాలించుచున్నారనియు నిచ్చటి వారందరు నెఱుగుదురాయను శంకగూడ నాకు గలుగుచున్నది. ఎక్కడ నో ఇండియాలోనుండు యీ ప్రముఖులు అందరనుఅంతద్రుత తమ తమ స్వస్థానములయందున్నను, వారందరను మనకుసహాయ పడవలయునని తమకుగలకోరికను కార్యరూపముగ నెరవేర్చుట యొక అల్పవిషయముకాదు. అని యాతీరన తమయభిప్రాయములను వెల్లడిచేసి క్రూరప్రభువు గారి సందర్భమున క్రూరప్రభువు గారిని, హార్డింజీ ప్రభువు గారిని ఆభినందించి, ఇండియా ప్రజలపట్లను, సంసానాధీశులపట్లను కృతజ్ఞతను తెలియపలికిరి.

ప్రపంచమునందలి పంటలు.

స్పెయిన్ బరులోని స్థితిగతులు.

కడచిన సెప్టెంబరు నెల 11-వ తేదిన ప్రపంచమునందలి పంటలస్థితిగతు లీక్రిందితీరున నున్నటుల ‘ఇండియాక్ ట్రేడ్ జర్నల్’ నందు ప్రచురించబడియున్నది:—

యూనైటెడ్ కింగ్డము.

బ్రిటిషుద్వీపములందు వైరుకోతలు అనుదినము త్వరగ జరుగుచున్నది; ఇతరదేశములలోని ప్రజలీవణకే తమ పొలములలోని వరివైరులను కోసిమిగించిరి; మఱికొన్నిచోట్ల చక్కని కాలవీక్షమానములను ఆధారముగ చేసికొని కొన్ని భాగములు భద్రముగ కాపాడబడుచున్నవి. మంచివెలువ వచ్చుచుండుటచేత, రైతులు తమ ధాన్యములను ధారాళముగ విక్రయించుటకు ప్రోత్సాహము కలుగుచున్నది. ఆయాసాంతమునపండునట్టిగోధుమలు, బార్లగింజలు, ఓటులియ్యము అనములు ఉలవలవంటి యొకవిధమైనధాన్యము మున్నగు ధాన్యములు వెనుకటికన్న నెక్కువగ విక్రయింపబడుచున్నవి. ఎక్కువ ప్రదేశమున పంటవెట్టియుండుటనుజూడ గోధుమల ఫలితము నిరుతికన్న నూటికి పదివంతునను, సగుటు న నూటికి నాలుగు వంతు నను, అధిక మాయె నని వ్యవసాయ సంఘమువారు అంచనవేయుచున్నారు. బార్లగింజలు, ఓటు ధాన్యము, యివి సామాన్యపంటకన్న నూటికి వరుసగ 12 5 వంతున తగ్గెనుగాని, గతనెలలో పంటలు చక్కగ నభివృద్ధి గాంచినవి. కాయగింజలు మామూలుమాదిరి చక్కగనే పండినవిగాని, బటానీల పంట జబ్బయి, ఆ వెనుకటి నెల అంచనకన్న తక్కువగ ఫలించెను.

ఫ్రాన్సు.

శీతోష్ణాదిప్రకృతి స్వభావములు యూనైటెడ్ కింగ్డము నందువలెనే నున్నందున, సంగ్రామావస్థచే బాధింపబడక, రైతులు లభించగల ప్రదేశములందు నిలవయుండు వైరు వాగుగ వెంచబడుటకు ఆనుకూల మేర్పడుచున్నది. కెలలు విపరీతముగ హెచ్చుటండ నుండుటకును, డ్రామును నడ్డగించుటకును, ధాన్యములను తదితర ఆహారవస్తువులను కొను నిమిత్తము కోటిప్రాంతాలను ఖర్చుపెట్టుటకు దొరతనమువా రివఱకె యధికారుల కనుజ్ఞ నొసగియున్నారు.

బెల్జియము.

పంటలను గుంచిన వర్షమానము లేదియు బయల్పడుట లేదు. వివర, సంగ్రామ సందర్భమువలన నీ సంతృప్తమున దుక్కిసాగుట కాటంక మేర్పడునని చింతిల్లవలసినటుల తెలియుచున్నది.

ఇటలీ.

ఈదేశమున ఉష్ణ మత్స్యధికముగ నున్నదనియు, దుక్కికేమాత్రముగాని వీలులేదనియు, తెలియవచ్చుచున్నది. రషియా.

ఆగస్టు లే 26 దిక్షకు పంటస్థితిగతులను గురించి రిపోర్టులు వచ్చుచుండినవి. వన్నము ఈదేశాధీశులకందలి వైరుకోతకు భంగముగ చేర్పడినది. వైరుకోత వెనుజిక్కి మెల్లగ జరిగెను. కాని, శీతకాలమున విత్తనము చల్లవలసిన పంటలకు శీతోష్ణాదిస్థితిగతులు చాల అనుకూలముగ నుండినవి. నేలను చేర్చి యుద్ధసన్నాహములు జరుపుచున్న పంటలను కోసి చేర్చు విషయమున లోటు కలుగునని సందేహమునకు కారణము లేదు. ఆక్రేంజలువద్ద ధాన్యముల నెగుమలిచేయరాదని ప్రకటింపబడినందున, గోధుమలును, ఓటుధాన్యము నా రేవునుండి యెగుమలిచేయు ఆశను మానుకొనవలసినటు లేర్పడెను.

కెనడా.

పశ్చిమమున గోధుమపంట 1,15,00,000 తూముల కన్న నెక్కువ లభించలేదు; అనగా అంచనకన్న 2,00,00,000 తూములు తక్కువగ నేర్పడెను. ఉష్ణ మధికమగుటయు జాలై నెలలో నెడతెగక వర్షము కురియుటయు, పంటలు చెడుటకు చాల వలయు కారణములు. గోధుమవైరు నూటికి 85 పాళ్లవంతున కోయబడెను. ఎగుమతికి 9,00,00,000 తూముల గోధుమ లున్నటు లేర్పడెను. ఇతర పంటలలో, బార్లీ నూటికి 60 వంతులు, ఓటుధాన్యము 65 వంతులు, ఆవిశేషిత్తులు 80 వంతులు ఈతీరున కోయబడెను.

యూనైటెడ్ స్టేట్సు.

సంయుక్త పరగణాలు:— గత వసంత ఋతువు మొదలిప్పటివఱకు గడచిన పక్షమున కురిసిన వర్షములు శ్రేష్ఠతములు. మొక్కజొన్నవైరున కనుకూల పడబోలని యంత తామసముగ నీ వర్షములు కురిసినవి. కాని, యివి (ఈవర్షములు) వానకాలపు గోధుమపంటకు అనుకూలముగ నున్నవి. మొక్కజొన్నపంట అభివృద్ధిగాంచుననుట కించుకేరయు అవకాశములేదు.

ఆరెంటినా.

శీతోష్ణాదిప్రకృతిస్వభావస్థితి చక్కగనున్నది. మొక్కజొన్నపంట క్రమక్రమముగ నభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

ఆస్ట్రేలియా.

మొత్తమువీడ వైర్లస్థితిగతులు అనుకూలముగనే యున్నవి. ఈవారమున కురిసిన వానలు వైరులస్థితిని చాలవఱకు బాగుపరచినవి.

కొన్ని చిత్రమగు కేసులు

గత సంతృప్తపు రిపోర్టు.

ఈ క్రింది సంగతులు కడచిన సంతృప్తపు రిపోర్టునుండి గ్రహింపబడినవి:—

కొడయకెనాలురోడు రయిలు స్త్రీవసువద్ద నున్న వెయిటింగరూములో నొక యూరోపు దేశపు స్త్రీ పండుకొని నిద్రపోవుచుండగా దొంగలు చొరబడిరి. వారామెసామానులుగల సంచివెత్తికొని పోవుచుండగా నామె లేచి వెంటబడి చూచి భయపడక ధైర్యముతో వారిని కలిసికొన గలిగినదిగాని వారామెను కొట్టిరి. ఆనేరమును దర్యాప్తుచేయుటలో రయిల్వే పోలీసువారికి సహాయముచేయుచున్న యొక కరణమునుగూడ నెవరో చంపిరి. కాని తన సాత్వ్యము దొరకనందున దొంగతనమున కెవరివిదను నేరస్థాపనము చేయబడలేదు.

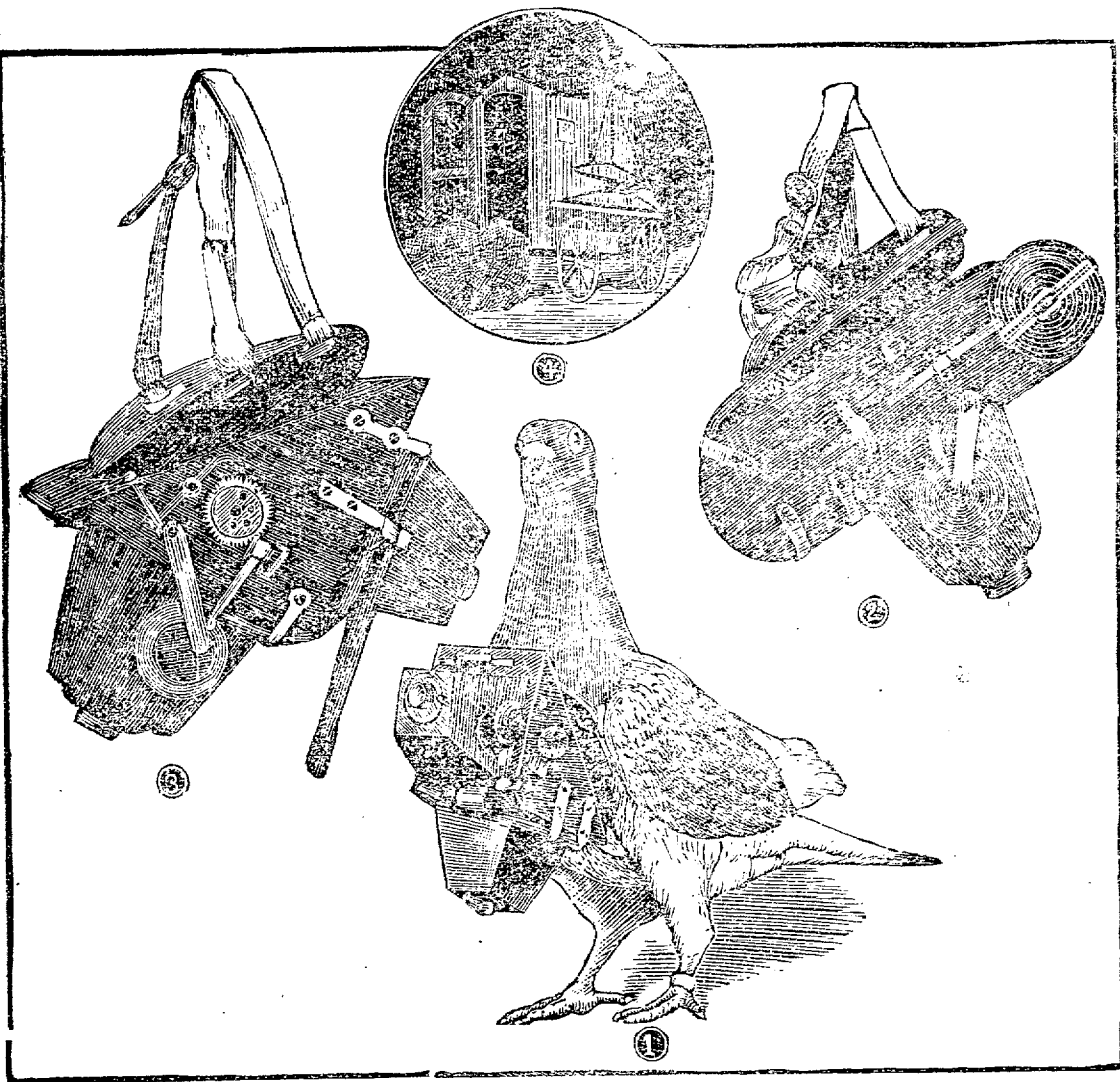
గుంటూరు మార్వాడీలు.

ఒకడు గుంటూరునకు వచ్చి కమిషనుకొట్టు వెట్టిగొప్ప ధనవంతునివలె నడించి మార్వాడీలను చక్కగా మోసముచేయగలిగియుండెను. ఆయూరిలోని కొంద రిరిసికి బావినుగా నుండుటచే కొద్దికాలములోనే యతడు 40,000 రూపాయలను బదులు పుచ్చుకొని పారిపోయెను. తరువాతవానిని అరెస్టు చేసి వానిని వానిసహకారులనుగూడ చెరసాలకు పంపిరి.

కృత్రిమ బంగారము.

ఇద్దరు కెమారను హాయిలాండర్ను పటాలము లోని సోల్టర్లును మరి 5 గురు హైందవులును కలిసి కర్నూలుజిల్లాలో ధనికుడుగ నొకకల్త్రాక్షునొద్దకుపోయి ఏదో మాయసరకును కోలారు బంగారుగనులలోని బంగారమనిచెప్పి అతనికి విక్రయించి 10,000రూపాయలు పుచ్చుకొని మోసము బయలుపడకముందే పారిపోయిరి. ఆసోల్టరు లిద్ద

యంత్రసమయములందు పెంపును పావురములను వార్తల నంపుటకును శత్రువుల గట్టును కను గొనుటకును పంపు వాడుకగలదు. పావురములను వెంటను తీసుకొనిపోయి మూడు నాలుగు వందల మైళ్ల దూరమున వాటిమెడలో చీట్లనుకట్టి వదిలిన నవి స్వస్థలమును జేరును. ఆయుత్తరమును జమపుట వలన స్వపక్షపు స్థితి తెలియును. శత్రువులగట్టును గనుగొనుటకై పావురముల మెడయందు ఫోటో గ్రాఫులను తీయుచెట్టెలను గట్టుదురు. అవి మిక్కిలి చిన్నవిగనుండును. వాటికి స్వతస్సిద్ధముగ బొమ్మలను జీయు మరలమర్చబడియుండును. పిట్ట యెగురునప్పుడు రెండుమూడు నిమిషములకొకసారి ఫోటో పడును. ఆ ఫిలుమునుండి ఫోటోలను తయారుచేయుటకై సం 4. సాధనము చేయబడినది. ఇట్టి సాధనము లను జర్మను వేగులవాండ్లు షరజేతములలోని రహస్యములను గనుగొనుటకు వాడుచుండిరి ప్రతీతి గలదు. కోటలమీద నెగిరెడి పావురములిప్పుడు కాల్చిచంపబడుచున్నవి. సం 2. కెమిరాలో క్రింది వస్తువులు మాత్రము ప్రతిబింబించును. పావురము మెడయందున్న కామిరాలో క్రిందయెరుటనున్న నస్తువులు ప్రతిబింబించి బొమ్మలేర్పడును.

రును హైందవులలో 4 నును తరువాత దొరకిరి. ఆసామ్యులో చాలసామ్యుకూడ వారికద దొరకనది. వారినందరిని విచారించి ఒకనిని మాత్రము వదలివెట్టి తక్కినవారి నందరిని శిక్షించిరి. ఇత్తడికాసులు.

రామవాడుజిల్లాలో నొక కంసాలియను మరియిద్దరును గలిసి కొంతమందివాడుకొట్టికట్టవద్దకు పోయి మొదట కొన్ని బంగారపుకాసులను చూపి వారికిబహు 2000, యిత్తడికాసు లను వారికంటగట్టి 8000 రూపాయలను పట్టుకొనిపోయిరి. తిరువల్లూరి జిల్లాలోగూడ నిటుల నే 5 గురు చేరి యొక పల్లెటూరివానియెద్దకు పోయి వాని కొకనిజమైన బంగారపుకట్టను మొదట చూపి 86 యిత్తడికట్టలనిచ్చి 1000 రూపాయలను పుచ్చుకొనిరి గాని వీరిలోవీరికి వాటాలు తెగక యొకడు పోలీసువారి కెరిగించెను. వారిలో నలుగురిని పట్టు కొనిరి. ముగ్గురికి శిక్ష విధింపబడినది.

విషము.

నీలగిరులలో లోవడేలు సాతకాలలో చదువుచున్న యొకపాలుడు తాకగపడిన లెల్లనిపదార్థమును రుచిచూచి యందువలన చచ్చెను. ఆపదార్థము విషమని కనుగొన బడినది. కొంతసేపటి కాపాతకాలలోని పాకశాలలో భోజనముచేసిన వారికి చాలమందరికి కంటనే జబ్బుచేసినది. వందలదిన యొక పదార్థమున విషము కనబడినది. ఆ విషమందులోని కెటాల చచ్చుకో రహస్యము తెలియలేదు.

ఇతరపత్రికలు.

ప్రారంభవిద్య.

ఇండియాదొరతనము వారిక విషయమున శాసనము చేయుటకుమందు ప్రభాభిప్రాయమును విస్తారముగ తెలిసి కొని ప్రజలుచేసిన మిక్కిలినలు జాగ్రత్తగ నాలోచించివివరకు తామవిషయమున నేదో శాసనమును చేసినపుడు గూడ నటుల చేయుట కవసరములగు కారణములను గూడ స్పష్టముగ వివరించుచుండురు. ఇండియాదేశము నిరంకుశముగ పరి

పాలింపబడుచున్నదని నెపము చేయుచుండురు. కాని యీరీతి గా ప్రభుత్వమువారు జనాభిప్రాయమును తెలిసికొనిసిమ్ముట శాసనములను చేయు దేశములు చాల తక్కువగానున్నవని విమర్శించువారు గమనింపవచ్చును. ఇండియా దొరతనమువారి నిర్మాణ పద్ధతి ననుసరించి వారిటుల చేయుట యుక్తియుక్త మే. వీలయినంతవరకు యుక్తముగు సులూత తెలియగోరుచు దేశముల యభిప్రాయములను గ్రహించుచుండుట యీరీతి నేర్పడిన ప్రభుత్వమున కవసరమైయున్నది. సిమ్ముట జనులలో గల యభిప్రాయ భేదములను బట్టియు, అపునపును వాని నన్నిటిని సమన్వయము చేయుట కవకాశము కలుగకుండుట వలనను, జనులలో చాలమంది చదువురాని వారగుటచే వారి యభిప్రాయముల సమన్వయము గల దొరతనమువారి యుక్తిగల మూలకముగ ప్రభుత్వమువారి కెరిగించుటకు లెప్పు తక్కిన విషయములలో ప్రజలు మాటలాడ నేనివారుగా నుండుట చేతను దొర తనము వారు చాక చక్కము తో తమ యభిప్రాయములను ధృఢపరచి యాచరణమందు నెట్టుట వారికి విధానమునైయున్నది. ఈపంథ విద్యాకాభిలాషలే మరియేకాఖియించు గూడ నింతచక్కగా జరుపబడియుండ లేదు. ప్రజానాయకులు పరిపాలింపబడుచున్న దేశములలో కొన్నిటియందుగూడ ముఖ్యముగ నివిద్యావిషయమున నిరంకుశత్వము కనబడుచుండునటు గావించు యిండియాదొరతనము వారికప్పుడు మహాలాసంతయు జ్ఞానునియగుచున్నది. నవీనముగు ప్రాచీనవిద్యా చరిత్రమే యావిర్భావమునకు చక్కని సాన్నిధ్యము. 1911 లో నెక్కువమంది యువధికార సభ్యులుగ సంఘసభలో నివిషయము విపులముగ చర్చింప బడినది. ప్రారంభవిద్య నిర్బంధముగ నుండవలెనని ఆనంతర్ని రమండే యొకశాసనము అధికార సంబంధములేకుండ ప్రతి పాదింపబడినది. ఆశాసన సారాంశమువిశేషముగ ప్రకటింప బడినది. వందలకొలది యభిప్రాయములునున్నవి. సాన్నిధ్యమిక శాసనసభలో విపులముగ చర్చజరిగినది. శాసన ముఖ్యాంశము నాచరణమునందు నెట్టుటకు వీలులేకపోవుటచే నిండియాదొర తనము వారెంతటి ఫలితము నాచరణమునందు నెట్టుటలది. ప్రారంభవిద్యను విస్తారముగ వ్యాపింపజేయుటకు శీఘ్ర

ప్రయత్నములనుచేయ నిశ్చయించిరి. ఆంధ్రకుకాకలసిన ధనము నొసంగిరి. ఆచార్యులనుకూలములగు పద్ధతులనేర్పరుచుటకు పానికప్రభుత్వముల వారికివాసిరి. —పయోనీరు.

నేరీ మహివాంఛు.

బట్టలకు వేసెను జర్మనుదేశపు రంగులు దిగుదురు లాగి పోవుటకులగుంటూరు జిల్లాలోని చీ గాల వేటపాలెను యూనియనులలో చేరి నివసించుచున్న బట్టలవేగాండ్రకు చాల నిష్పందిగానున్నది. విదేశపురంగులు రానారంభించిన పిమ్మట దేశీయ రంగులను నెక్కు సంవత్సరముల క్రితమే వాడుట మొనీసిరి. ఈదేశమున నేయబడుచున్న బట్టలనువిక్ర యించువానికి ప్రత్యక్షముగను పరోక్షముగనుగూడ సీదారుణ సంగ్రామము వాధకముగా నున్నది. ఈదేశమున నేయబడిన బట్టలను విదేశములకు ఎగుమతిని చేయఁచు విదేశములనుండి రంగుపిచ్చాభిదేశమునకు తెప్పించుచు వ్యాపారము చేయు పల్లెటూరి కోమటికి గూడ నష్టము కలుగుచునే యున్నది. వెనక 50 రూపాయల కమ్మబరు రంగులపా యిప్పుడు 180 రూపాయల కయినను దొరుకుటలేదు. ఈ యుద్ధ మింకను కొంతకాలమిటులే జరిగినదో నానెలకుగూడ దొరికివు. ఇక రోజు కూలివలన జీవించు వారిగతి వ్రాయ నక్కరలేదు. వారికి కూలి సమృద్ధిక దొరకు రోజులలో నయినను ఏపూట కూలి యాపూటకే గుగాని నిలవ సామ్యేమియు నుండదు. వారికిప్పడు కూలిపనులు దొరకక పోవుచుండుటచే వారు పొట్టకూటికి మొగమువాయ నకస్థలో నున్నారు. మొత్తము మీద సీదరీతను చేయువారు సుమారు 20 వేలమంది ఇప్పుడు జీవనాధారము లేకుండ నున్నారు. దీనికి సాధనాంతర పేదియునులేదా? —నూన్ ఇండియా.

రాజభక్తిసఫలు.

ఆత్మకూరు.

ఆంధ్రపురంతాలూకా ఆత్మకూరులో ఈనెల 4 వ తేదీని డిప్యూటీ కలెక్టరు ఆర్. సుబ్బాగౌతు పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభలో రాజభక్తినిగూర్చియు, ఆం ధ్రములకు జయము కలుగవలయుననియు, నుపన్యాసము లియ్య బడి, యుద్ధనిధికై రు 22 లు చందాలు వేయబడినవి. చందా లింకను కనులుచేయు నిమిత్తమై ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడినది.

పాదువా.

కడచిననెల 30వతేదీని డిప్యూటీ కలెక్టరుగారుగారి యాధిపత్యముక్రిందనొక సభజరుపబడినది. సభ్యులు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు జయముకలుగవలయునని యుపన్యాసించిన పిమ్మట యుద్ధనిధికై రు1500లు చందాధనముగా సమకూర్చ బడినవి.

పామిడి.

కడచిననెల 30వతేదీని గుత్తితాలూకా పామిడిలోనొక సభజరుపబడినది. యూనియన్ వైరుమన్ గారు ఆధిపత్యము వహించిరి. తహసీలుదారుగారును సభనలంకరించి. సభ్యుల వలన యుద్ధనిధికై రు1500లు చందావేయబడినది.

ఎమ్మిగనూరు.

ఈనెల 2వ తేదీని ఆదవానితాలూకా ఎమ్మిగనూరులో రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరు ఏ రంగనాథ మొదలియారుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభలో చెన్నపురి యుద్ధనిధికై 800 రూపాయలు చందావేయబడిన. ఇంకను చందాలు కనులు చేయుటకై ఒక కమిటీ యేర్పాటు కాబడినది.

ఆత్మకూరు.

నెవ్రెంబరునెల 21 వ తేదీని రికరెండు డిప్యూటీ వోవర్ గారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినసభలో ప్రజలు రిమరాజభక్తిని వెల్లడించిరి. మాడిప్యూటీ కలెక్టరు, తహసీలుదారు, గునికెట్టి రోశయ్య, కొండ్రాజు గోపాలయ్యగారు ఉపన్యాసించిరి. పిమ్మట యుద్ధనిధికై కొన్ని చందాలు వేయబడినవి.

అలమూరు.

ఈనెల 2 వ తేదీని కణుకు తాలూకా అలమూరులో యుద్ధనిధివిషయమై ఒకసభజరిగినది. నెస్టెల్స్ వెంటపతి రాజుగారుసభాధిపత్యము వహించిరి. కణుకుతాలూకాతహసీలు వెనుగొండ డివిజను డిప్యూటీ తహసీలుదారు మున్నగు వారు వచ్చిరి. చెన్నపట్టణపు నిధికి రు 174-8-0లును, వైస్ రాయిగారి నిధికి రు 40 లును చందావడినవి.

పెదకల్వేపల్లి

కడచిన నెల 22వ తేదీని చల్లపల్లి పోలీసు సబ్ డివిజన్ క్లకు సిట్టల సత్యనారాయణగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభ లో యుద్ధనిధికై రు 19-8-0 లు చందాలు వేయబడినవి. రాజభక్తినిగూర్చి ఉపన్యాసము లియ్యబడినవి.

కాకినాడ

ఈ కట్టణము నందలి మహమ్మదీయులు తమ గాజభక్తిని విశేషించుచుటకై ఒక సభకావించిరి. కాకినాడలోను, ఒక న్నాయక పురంజోను ఆంధ్రయుల జయమునకును యుద్ధము త్వరలో ముగియటకు ప్రతికుక్రవారము నమ జోచేయుటకును నిశ్చయించిరి.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ శివశయజి బి॥ ౧౨ లు

శుక్రవారము

పరిశ్రమలు—ప్రభుత్వము.

ఐరోపా సాగ్రామము దీర్ఘ యుద్ధము తప్పక కాగలదని నిన్నటిదినము ప్రాసాదివిని సంవత్సరములకొలదియేయగునుకాని మాసములకొలదిగాని వారముల కొలదిగాని కాదను మాటనిజము. ఒక వేళ కొంతకాలము జరుగను జరుగను నన్ని పక్షముల వారును డస్సివేసరి విగ్రహము మానుకొని సంధిచేసి కొనినను చేసికొనవచ్చును. కాని యిది యెవను నేటి మాటగాదు. ఒకటి రెండు సంవత్సరముల వరకు నింత పట్టుదలతో యుద్ధమున ప్రవేశించినవారు పిరుదివియక పోరాడు దురనుట తప్పని సిద్ధాంతము. ఈ పోరాటమునందు జర్మనీ ఇంగ్లాండులు ఒంటోంటి వ్యాపారస్తంభము నొక ముఖ్యంగా గొనియున్నవి. నిన్నటి దినము మేము పేర్కొనిన బరను హాల్డే యీ విషయమును 1911 లోనే ప్రకటించినాడు. ఆతని ననుసరించి యింగ్లాండు వ్యాపార విషయమున సర్వశక్తులతో విజృంభింప గలదియే యెవను ఆ వ్యాపారమును గూడ సశింప జేయుటకు సర్వ ప్రయత్నములు చేయవలయునట. తదర్థము అక్కడక్కడ నుండు జర్మనీ యుద్ధపు పడవలు యుద్ధపు మాట సాగుచుండగనే ఆంగ్ల సాకాదశము జర్మను సాకాదశమును కట్టిపేయక ముందే ఆంగ్ల వ్యాపారస్తంభమున దగిన కార్యములకు పక్రమింప వలయునట. ఇట్టి ప్రయత్న మిదివరకు ఫలపరహితమేయైనను కొంత జరిగినదని మాచదువరు తెలుగుదురు. అదే రీతినే ఆంగ్ల సాకాదశపు మొదటి ముఖ్యకార్యము జర్మను వ్యాపారస్తంభమునకు యంగీకరింపబడియున్నది. ఆంగ్ల ప్రపంచ సామ్రాజ్యశక్తి వ్యాపారమాలకమేయగుటచేతను జర్మనీయు తర్కాలముననే అట్టి ప్రపంచసామ్రాజ్య శక్తి నే సంపాదించవలయునను నభిలాషచే నీ యుద్ధమునకుముందు వ్యాపార విజృంభణముకాంచి ఇంకను కాంచునుద్దేశముతో నీ యుద్ధమునకు దిగియుండుటచేతను నాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు జర్మనీవ్యాపారమును సాధ్యమైనంత సంపూర్ణముగా సశింపజేయుటకు ప్రయత్నములు చేయ నారంభించినారు. ఇంగ్లాండులో పనికొంత ప్రారంభమైనది. ఐరోపాయందలి పరిశ్రామిక దేశములగు ఫ్రాంసు, జర్మనీ, ఆస్ట్రియా మున్నగు నన్నియు కొంచె మించు మించుగా యుద్ధమున నిమగ్నములయినందున వ్యాపారమున రెండవ స్థానమున కెక్కియుండు జర్మనీ వ్యాపారము స్తంభితమయి యుండుటవలనను ఇంగ్లాండులోని ప్రజల దినకే పరిశ్రామిక ప్రయత్నములలో మొదటివారిగుట చేతను ఆంగ్ల భూమిలోని యాంగ్లాధికారుల ప్రయత్నములు బాగుగాజరుగ నారంభించుట కవకాశమున్నది. మనభూమిలో నాంగ్లాధికారుల యుపక్రమము లంత త్వరితగతి సాగజా కుండుట కనేక కారణములు గలవు. మన విడివరకు పరిశ్రామిక ప్రయత్నములలో నెక్కువగా నున్నవారము కాము. మనభూమికి చేరువన యుద్ధముగచు దాని యొక్క ప్రత్యక్షోత్సాహము మనకు కలుగుచుండుటలేదు. మరకీగుగు పొరుగుననుండు జపాను అమెరికాలు మనకు దగిన వస్తువులను స్నేహితముపై పంపుట కెప్పుడును సిద్ధముగానే యున్నవి.

అమెరికావా రిప్పటికే జాగ్రతపడినారు. తమ ఇచ్చటి ప్రజానిధికి తగిన యుత్తరువుల నొసంగి యున్నారు. అతడు తమ దేశమున నుత్పత్తియగు వస్తు బాలమునకు సంబంధించిన విజ్ఞానమును వెదజల్లుటకు ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నాడు. ఇచ్చటి వ్యాపారస్థులకు తగిన సంగతులను తెలుపు నుద్దేశ్యముతోను సలహాలనిచ్చు నభిలాషతోను తన కార్యాలయమున కతడనుగుణములగు వార్తా పత్రికలను, గ్రంథములను, నెలల జాబితాలను తెప్పించి యున్నాడు. కావలసిన వారు ఎప్పుడేమిలో స్పెషరు మిద్దెకు పోయి చూచుకొన వచ్చునట! నిజము వ్యాపారస్థులనిన నిట్టివారుగదా వ్యాపారస్థులు. మనవ్యాపారస్థులీ సద్వృత్తి గుణముల నెప్పుడు సంపాదించగలరొ? జర్మనీ వ్యాపారమును ఆస్ట్రియా వ్యాపారమును నగర ద్రోక్కనేతను. మన వ్యాపారమును విజృంభింప జేయవలెను అని ప్రభుత్వముగానును ప్రజలును నంత యుత్సాహము చూపినను నిజముగా మన దేశము నందలి పరిశ్రమలకు క్రొత్తజీవము నిచ్చి మనసిరిని పెంచిననే తప్ప ఫలము నందిన వారు కాజాలను. జర్మను ఆస్ట్రియాను వ్యాపారముల స్థానముల జపాను అమెరికను వ్యాపారములు నిచ్చి చేకొనును. జపాను అమెరికాలు మనప్రభుత్వపువారి మిత్రులు కావచ్చునగాని మన వ్యాపారాభివృద్ధికంటె నెక్కువగ వారి వ్యాపారాభివృద్ధియగుట మన ప్రభుత్వమువారి కేమాత్రమును సంతృప్తి కరముగా నుండుకలదు. కావుననే మన ప్రభుత్వమువారు మనదేశమున పరిశ్రమల యభివృద్ధికులుగుట యెట్లొయను నంతమును విచారించువారై నారు. మద్రాసు రాజధానియందలి యధికారుల పరిశ్రమ నిడివరకు కొంత చచ్చించి యున్నాము ఇప్పుడు స్థానిక ప్రభుత్వములకు మాత్రము వదలియుండినయెడల ఇండియా యంతటికిని తగినదని జరుగజాలదని తఃచి కాబోలు సింలూలో నుత్తమ వ్యాపారాధికారులగు లేగారు పర్యటనమునకయి బయలుదేరినారు. బొంబాయికి వచ్చి అచ్చటి పరిశ్రామిక వ్యాపారనాయకులతో విషయములను జర్పించినారు. హైదరాబాద్ వ్యాపార సంఘమువారు వీరితో ప్రసంగించునపుడు 1. రంగులు 2. గాజు 3. నిప్పుపుల్లలు 4. రాసాయనిక పరిశ్రమలు 5. చక్కెర మున్నగు పరిశ్రమలను గూర్చి నొక్కి చెప్పినారు. ఆరంభావస్థయందు పరిశ్రమలకు తగిన ప్రోత్సాహమిచ్చుటకు సుంకములలో ననుకూలములును, రైల్వే రేటులలో ననుకూలములును మున్నగువి యావశ్యకమనుటను జూపించినారు. జర్మనీ, జపాను, అమెరికా మొదలగు నన్ని రాష్ట్రములును దిగుమతియగు వస్తువులపై ప్రభుత్వమువారు సుంకములువేసి స్వదేశీవస్తుత్పత్తికి తోడ్పడుటచేతనే వ్యాపారప్రపంచమున తలయెత్తి కొనగలిగినవి. మొన్నటిదినము జపానునుగూర్చి ప్రాయమున వచ్చుట నిప్పటికిని అల్లికపువస్తువుల పరిశ్రమను పెంచు నుద్దేశ్యముతో దిగుమతియగు నాతరగతి వస్తువులవెలల ననుసరించి నూటికి 40 వంతున సుంకము వైచుట తెలిపితిమి. జర్మనీలో నింతకంటె వస్తువులగు సంతకాను ప్రభుత్వము వారిచ్చుటకలదు. ఇంతవెలగల వస్తువును నిర్ధము చేసి బయటికి నెగుమతించెసినయెడల నితరద్రవ్యము సహాయమునిచ్చెదమని తోడ్పడుచుండురు. ఇట్టియ సాయములమూలమున నభివృద్ధియగు నితర దేశముల వ్యాపారముతో మనదేశపు వ్యాపారమును తులనాగవలయుననిన మనప్రభుత్వమువారును మనకే గో యొకరిని తోడ్పడవలసియుండురు. తోడ్పడుదురనియే నమ్ముచున్నాము. మనదేశమునందలి రైల్వేల విషయమున నిట్టి తోడ్పాటు చూపి

యున్నారనుట స్పష్టము. 'గేరంటి' యనునదియు మొకవిధముగు సంతకము. రైల్వే లభివృద్ధికావలెనని తలంచి రైల్వేకంపెనీకు 'గేరంటి'ని మి కొంతరేటున లాభము రాకపోయిన మేమిచ్చి కొందుమని మనప్రభుత్వమువారు సాయపడినట్లే నేటికి పరిశ్రమల విషయమునను సాయ పడవలసి యుండురని మానవ్యము. మన లేదొర గానిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందు విశేషముగు సంతకములకు లేకున్నను ప్రభుత్వపు వారి యాలోచనకు దెత్తుమనుట యందే, ఇప్పటి మన ప్రభుత్వ హాల్డేజి మహాశయుడే కావున, శుభార్థమున్నదని మా విశ్వాసము. ఒకవేళ విచారణలగు నప్పటికి కొంతకాలము పట్టునను కొనినను ఇప్పటి నుండి యైన సంగతి సందర్భముల నడక సత్వరముగా వైన యెడల మనకు కావలసినంత వ్యవధి యుండగలదు. యుద్ధము ముగియుటకు కొంత కాలము యుద్ధము నందిన పక్షములను సద్గొని మరల నందలి పరిశ్రామిక దేశములు తలయెత్తి కొనుటకు తరువాత మరికొంత కాలమును, పట్టుటను బాగుగాగమించి యెప్పటికో యొకనాటికి మనము పోటీపడి పనిచేయ వలసియే యున్నాము గావున సాధ్యమైనంత సత్వరముగ ప్రభువులును ప్రజలును కలిసి కార్యమునకు కడంగుట క్రేయ స్మరము.

దేశీయమహాసభయొక్క సన్మానసంఘము నిన్నటిదినమున మహాసభామందిరమున గూడినది. నిర్ణయించవలసినవిషయములు రెండు. సభాధ్యక్షుని నియమించుట, సభాస్థలమును నియమించుట. సభాధ్యక్షుని నియమించుట విషయమై దేశీయమహాసభయొక్క ఉపసంఘములకు భేదాభిప్రాయములు గలవనువిషయము తెలిసిన రహస్యము. మొదట మువ్వరు పేర్కొనబడిరి. గాంధీ గారికి వీలులేనందున వాడు వదలివేయబడిరి. అజపతిరాయిగారు భూపేంద్రనాథబాసుగారు నిలిచి యుండిరి. వెరుకటిసభయందు విషయనిర్ణయమును జేయుటకు ప్రావిన్షల్ కమిటీల సమ్యక్తులు సందిగముగ నుండుటవలన వీరులుగ లేదని తలచి యీ విషయము ఉపసంఘముల పునర్విమర్శనమునకు పంపిరి. సమ్యక్తులు నాలుగు బాసుగారికిని మూడు లాజపతిరాయిగారికిని నీయబడినవి. ఆహ్వానసంఘమునకు సందిగ్ధావస్థ యేర్పడినది, నియమితులైన ఇరువురును సమ్యక్తులు, సుక్రసిద్ధన్యాయవాదులు, దేశభక్తులు, మతసంస్కర్తలు, ఉభయమును నుపసంఘములచే బేర్కొనబడినపుడు వారిగుణావోషముల నెంచుట సమంజసముగాదు. ఉభయములను బ్రశంసించుచు సభ్యులు నిన్నటిసభయందు బ్రసంగములను జేసిరి. మొదట లాజపతిరాయిగారిని నియమించుటకై సమ్యక్తునిచ్చిన చెన్నపురి యుపసంఘము తిరిగిబాసుగారికి సమ్యక్తునిచ్చుట చోద్యముగదోచక మానదు. ఈమార్పునకు గల కారణము దురూహ్యము. కాని ఇతరోపసంఘములు బాసుగారిని బేర్కొనినపుడు ఆహ్వానసంఘమున కుపసంఘముల సమ్యక్తులను నిరాకరించు స్వతంత్రముగలదా యను సంతకము విచారణీయము. ముఖ్యముగ వ్యవధిలేని సమయమునందు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు చెప్పినటులు తిరిగి పర్యాలోచనమునకై పంపుట యుక్తముగాదు. ఈకారణంబులను యోచించి సభ్యు లభిప్రాయభేదములను గమనింపక భూపేంద్రనాథ బాసుగారిని సభాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనిరి. సభాస్థలవిషయము మాటపోపసంఘమునకు వదలివేయబడినది.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇ.గ్రాండు-స్ట్రాస్సులు.

హైదరాబాద్ నగరము.

వైద్యశాలలు.

యూ.యెస్.కా.సి. యోడలవైదింగ్స్ హైదరాబాద్ నగరము వైద్యశాలలకు నేర్పాటుజేసిరి. వీనియందు లండను లోని వైద్యశాలలందలి వార్తలేవిధముగ నుంచబడుచున్నవో యట్లే కావలసినవనియు నేర్పాటుజేయబడినవి.

కెనడా సహాయ సైన్యము జేరెను.

ప్రజలస్వాగతము.

లండను ఆక్టోబరు 15:—కెనడావారు పంపునహాయ వైద్యశాలలో ప్రథమభాగము నిన్నటిదినమున స్థిమత్తుజేరెను. వీరినిదిసికొనివచ్చిన యోడలలో మొదటిది యందమున 9౫౦ టలకు లంగురజేసెను. అఖిరుని మరి 12౫౦టలకు లంగుర జేసెను. వెద్దవెద్ద గుంపులుగ గూడియున్న జనులు వైదికులకు స్వాగతమిచ్చిరి.

వెద్దయుద్ధముజరుగవచ్చును.

లాహోరు ఆక్టోబరు 15:—సివిల్ అండు మిలిటరీ గెజెట్ పత్రికకు ఈ క్రింది తెలిగ్రామువచ్చినది:—

లండను ఆక్టోబరు 13:—జర్మనులు బెల్జియను సమద్ర తీరమునకు జేరవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. కొద్దిగోజలలో సమద్రతీరమునకు సమీపమున ఉత్తరదక్షిణ దిక్కుల పెద్ద యుద్ధము జరుగవచ్చును. ఈ యుద్ధములో ఎవరో ఒకరు ఓడుట, ఒకరు జయించుట కూడ సంభవించ వచ్చును. ఇకముందు ఎటునుగవిపమున జరుగు వ్యవహారము లంత లెక్కలోనివికావు.

జర్మనుసేన

శత్రువులపై పడవచ్చును.

లాహోరు ఆక్టోబరు 15:—లండను టైముస్ పత్రిక యొక్కమిలిటరీ విలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—పడమర అనగా ఫ్రాన్సు బెల్జియములలో నుండు జర్మనుసేన 15 లక్ష లండనువచ్చును. జర్మనులు ప్రస్తుతము తమవై పశువును బ్రతి

మధ్యరంగమునుండి క్రొత్తవార్త లేవియును లేవు. ముఖ్యముగ మార్పులేవియును జరుగలేదు. శత్రువులు లిల్లి చుట్టుపట్లనుండి తరుమగొట్టి బడి నారు. బెల్జియము పోలిమేరలలోనికి త్రోయబడి నారు. లిల్లికేలేల వైశ్వేంద్రయాణములు మరల నెప్పటియెల్ల సాగుచున్నవి. ఈ వార్తకథము లిల్లిని మిత్రమండలివారు మరల స్వాధీనపరచు కొనినారని కాబోలు. ఏయినుయున్న మిప్పుడు ప్రా ముఖ్యమును కోల్పోయినది. మెల్లిమెల్లిగా బెల్జియ ము వచ్చినంతమున నుత్తరమునుండి దక్షిణము వరకును ముఖ్యయుద్ధరంగములో తీరుచున్నది. తూర్పున రుష్యావారు విశ్వలాసది వచ్చిమభాగ మున శత్రువులను వెనుకకు త్రోయచున్నారని వై లి య వ చ్చు ల యె తయు సంతృప్తికరము. వార్తాపైకి పోవుచుండిన యొక జర్మను విమా నము కొలది యెత్తున పోవుచుండగా ఏమూలనుం డియో కాసకులు కొండరు దానిని గిమనించిపట్టు కొని విమానము నందలి ఇటులను వార్తాకు కొని వచ్చినారు. ఇదియు సంతృప్తికరమే. జపాను చక్రవర్తిగారి యుపక్రమముపై సింగపూర్లోని తిరుస్థ ప్రజలను పంపివేయుటకు నేర్పాటు లోనర్పబడినవి. నేటి దినము అమెరికను ప్రతినిధిగారు అచ్చటి జర్మనీ చీవా జాతుల స్త్రీలను విడ్డబను టీకావేసిన నకు విలుచుకొని పోయెదరు. తిరుస్థ ప్రజకును స్త్రీలకును విడ్డబకును నవనసరముగా చెబ్బలులేగిలి చావకుండ సంతక్షించునియి త్తమింత. ప్రయత్నము చేసి తరువాత యుద్ధమునకు బూననుండు జపాను చక్రవర్తిగారి భర్మమునెవ్వరు ప్రశంసింపకుండురు?

మ ఫ్రెంచిసేనలతో పోరాడుచున్నారు. ఇకముందు వారే, బ్రీటీషు, ఫ్రెంచిసేనలపై పడవచ్చును. అట్లు జరిగినను ఆరుద్దా పడవలసిన అవసరమేమియు లేదు.

ఇంగ్లను వార్తమొలు.

లండను ఆక్టోబరు 14:—స్టార్ల మెంటు నవంబరు 11 క తారీఖువరకు మూసివేయుండును.

కెనడాసేన స్థిమత్తుజేరుట.

లండను ఆక్టోబరు 15:—యుద్ధమునందు ఆంగ్లేయసేన లకు సహాయము చేయుటకుగాను, కనడాసైన్యము, స్థిమత్తు లేవు చేసవచ్చును ఆపట్టణవాసుల ఆనందమింతయని చెప్పు టకు వీలులేదు. సమద్రతీరము, ప్రదేశమందలి గుట్టలు, లేవు జనులతో నిండిపోయినది. మొదట హైలాండు సేన లేవుచేరి నది. తరువాత ఆ శ్వేద శ ము చేరెను. ఇప్పుటికి కొద్దిమందిమాత్రమే స్థిమత్తులోనికిరి. రాత్రిపూట స్థిమత్తునుంచి దీపములు ప్రకాశించుచుండెను. సాటులపద్యములతో వైది కులు ఉత్సాహభరితులై యుండిరి. స్థిమత్తుగారి ప్రజలు బ్రీటీషుసైనికులు కూడ అమితోత్సాహ భరితులై ఉత్సాహ మున జరిపిరి.

ఫ్రాన్సులో బెల్జియందొరలనము.

ఒక సమగ్ర.

లండను ఆక్టోబరు 14:—ఫ్రాన్సు—బెల్జియందొరల దొర లనమును ఫ్రాన్సుకుమార్చినది బెలిషిమిగద. ఇందువలన సక గ్నరరాజ్యాంగధర్మముల గలిగిన సమగ్ర మిత్రమండలివారికి తృప్తికరముగ నిర్ధారణజేయబడినది. ఇటాలియాదేశములోని పోవుగారెట్లు పరదేశముల తమయధికారమును బెల్జియంకుట హక్కులెట్లు గలిగియున్నారో అట్లే బెల్జియనులకును అట్టి హక్కులుండును.

ఫ్రెంటువర్త కలహములు.

స్థితిగతులు మారలేదు.

మిత్రమండలి ముందుకు పోవుట.

స్టార్లను ఆక్టోబరు 14:—ఫ్రెంటు ప్రాంతమునందనేక కలహములు జరిగినవి. మనవైద్యమునందు వాపశిభాగమునందు ఓయిసేనకును స్థితిగతులు యేప్పటికలెకే యున్నవి. మన వైద్యములు బెల్జి ఆవాన్ ప్రాంత ప్రదేశముల ముందుకు పోయెను నిర్ధారణ జేయబడినది. మనవైద్యము నందలి వెల పలి భాగమున మార్పు లేయులేవు. ఆం ప్రకటింపబడెను.

జర్మనీవారి యన్యత ప్రకటనము.

అందలి యధాగ్రు.

లండను ఆక్టోబరు 14:—స్టార్లను-ఫ్రెంచివారి కాతుల పటాలముల రెండు ధ్వంసముజేయబడినవి జర్మనీవారు బెలి షిరి. ఈవార్త యుద్ధమున నేటి ప్రకటనమున బెలుపబడెను. ఇందలి యధాగ్రుమేయనగా జర్మనీవారి నేక దినములైన తిరు వాత లావాసీ, విన్లెకుమధ్యన్న భూములందు బహుశాద్ది గా ముందుకుకుచ్చిరి. వారు విన్లెకు భృతభాగమున కొంత వరకు వెనుకకు పోవలసినవారైరి. ఆధునపక్షమున మనకెంత గర్వము కలిగినదో జర్మనీవారికిగూడ యంతగర్వము కలిగి యుండును.

జర్మనీసేనలములు రెండు నాశనమగుట

శత్రువుల ప్రయత్నములు వృథాయెయ్యెను.

లండను ఆక్టోబరు 14:—స్టార్లను-వై ప్రకటనమునందే యిట్లున్నది. మనవైమానికులొక జర్మనీవారి కాతులపటాల మును వెంటబడించి బాంబులు వేయుటచే నాశ నాలము వారి కెక్కున నష్టము గలిగెను. ఇంతే గాక జర్మనీ వారు తాము వెడ్లకొను మట్టడింతు మని చెప్పుచున్నారు. ఫ్రెంచివారిప్రకటనల మూలమున యధార్థము బెలిషిరి. జర్మనీ వారిస్థలమున వెడ్లకొను వచ్చి యుండలేదు. వారు రెండుసార్లు వృథాప్రయత్నముల జేసిరి. కాని రెండుసార్లుగూడ శత్రువులకు చాలగర్వము కలిగి ప్రయత్న భంగమయ్యెను. మనము జర్మనీవారి రెండుపటాల ములను పూర్తి ధ్వంసముజేసితి మని బ్రకటింపవలెననియు నెంటుమిదలు బెల్జియో మూర్ఖునదిని నానుటకు జర్మనీ వారు ప్రయత్నించిరి. మనవైద్యములు శత్రువైద్యస్వామ్యముల జేరుటచే వారి ప్రయత్నములు భగ్నమయ్యెను.

జర్మనీవారు పార్శ్వమున కొంగిరి. లండను ఆక్టోబరు 14:—మిత్రమండలి వైద్యమున కడమభాగమున బ్రీటీషు వైదికులకును శత్రువులకు పోరాటము జరిగెను. జర్మనీవారు కొద్ది గాపార్శ్వమున కొరగవలసినవారైరి. ఈప్రాంతభూములందు గనలు విశేషముగ నుండుటచే త్వర లో ముందుకు పోవుట కష్టము. అనివారా ప్రకటనాశీను వారు బెలుపుచున్నారు.

స్థితిగతులు మారలేదు.

స్టార్లను ఆక్టోబరు 15:—స్థితిగతులందు ముఖ్యముగ మార్పు లేవియు కలుగలేదని నిన్నటిరాత్రి 11 గంటలకు దొర తనమువారు బెలియజేసిరి.

బెలిజియను దొరలనము

ఫ్రెంచిప్రజల స్వాగతము.

లండను ఆక్టోబరు 15:—బెలిజియను దొరతనమునకు ఫ్రెంచి ప్రజలందఱు స్వాగత మిచ్చుచున్నారు. బెలిజియను దొరతనమువారి ఆయూల్యుకు రికార్డును రక్షించుటగో స్థు గాంచుమని ప్రతి ఫ్రెంచిదేశీయునును ఆమోదము చున్నాడు.

బెల్జియము

జర్మనీవారు నెయ్యకుగొట్టుబడిరి.

లండను ఆక్టోబరు 15:—కెరెలోని విలేఖకు లిట్లు బెలియజేయుచున్నారు. జర్మనీవారు కెరెవైపునకు ముందు కు వచ్చిరి. వారు యెయిలలోమీదకు హాక్సిబ్రూక్కుమీదకు ఫీరంగుల బారుజేసిరి. కాని వెనుకకు పోవలసినవారైరి. వారు విన్లెకు చెల్లాచెవరగ దాటిరి. లిల్లిమట్టుకున్న స్థావరముల నుండి జర్మనీవారు వెలగొట్టుబడిరి. వారు బెల్జియంనుండి దాటువలసినవారైరి.

రాకపోకలు జరుగుచున్నవి.

కెరెకును లిల్లికిని రైలుసడదుట మరల ప్రారంభమైనది.

ఆస్త్రియన్ల గారి కుమారుడు.

ఆంధ్రస్వర్ణలో పోగుట.

ఆంధ్రస్వర్ణముట్టియందు ఆస్త్రియన్ల గారి కుమారుడగు ఆర్థుగారు కందకములోనుండి పోరాడెను. కాని బెబ్బ లేవియు తగులేదు. అని యెయిల యెప్పుడైనను వ్రాము చున్నది.

ఆట్రెయియందలిస్థితి.

ఆట్రెయియనుండి జనులు పడవలమీద ఇంగ్లంకు నకు పోవుచున్నారని బెలిషిమిగద వీరిలోనాచిర పడవలోవచ్చిన విలేఖకులు జర్మనీవారి రామైకునాక్రమింతురని ప్రతిగంట యందును తిలంచుచున్నదని చెప్పుచున్నారు.

బెల్జియంవారిచుట్టిస్థితి.

ఆట్రెయియలోని శత్రువులముందు 15000 శకణాగతు లున్నారు. వీరు మిక్కిలి కలవరయుతో ముగియున్నారు.

బెల్జియందొరతనమువారి ప్రకటన.

ప్రజలకు ప్రోత్సాహపరచుట.

బెల్జియందొరతనమువారు బెల్జియనుకు విడిచిపోవుటకు ప్రార్థనము ప్రకటనమును గోడలపై నంటుంది. అందుబెల్జి యందేశములు దేశభక్తితోను మెలకువతోను యుద్ధవలసిన గినియు, ప్రస్తుతము సంభవించిన విపత్తునివిషయప్రతి మనియు నిందునుండి బెల్జియం జాలివారు పూర్వముకంటె యాగ్నైక్య స్థితియందును, మనోహరముగను బహులుబెడుతు గలియు బెలుపబడినది ఈప్రకటన మిత్రమిత్రభాగ్యముతో ముగిసెను. “బెల్జియందొరకాలము స్వేచ్ఛగానుండు గాత !”

బెల్జియనువేరణాగతులు.

హాలంకు ఇంగ్లంకులలో 15 లక్షలున్నారు.

లండను ఆక్టోబరు 14:—అసలు బెల్జియను దేశపు జన సంఖ్య 70 లక్షలు. ఇందులో 15 లక్షలమంది హాలంకు, ఇం గ్లంకుదేశములు చేరినారు. చిక్కినవారు కన్యములకు నవము లకు ఓర్పుకొని స్వగృహములలోనే యున్నారు. ఇంగ్లండు చేరిన వారికి తగిన సురసాయములు ఏర్పడుట నానాటికి కష్టమగుచున్నది. కెట్లవేలమందినిన్న ఇంగ్లండుదేశమందలి భోజనము చేరిరి. వీరిందకును నిత్యమాలి వారుగాను, అస హాలముగాను ఉన్నారు. కొన్ని సమయములు ఆంగ్లదేశము బెల్జియనుల కొరకు ఇండ్లను ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. ప్రత్యేకము ఇండ్లుపుచ్చుకొని అనేకమందిని ఉంచుచున్నారు. ఇంకను చాలమంది నిలక నిడలేక యున్నారు.

అంటర్వ్యూనుండి వచ్చు జర్నలు సేవ.

అండను అక్టోబరు 14:—అంటర్వ్యూనుండి వచ్చు జర్నలు సేవలో రిటర్న్ పటాలములు, ల్యాండుఫర్ పటాలములున్నవి. ఈ రెండు పటాలములకును యధావిషయములు సరిగా తెలియవు. అవి మిలిటరీ ప్రతీక ఒకటి ప్రాయమున్నది.

విప్లవాదులకు హామీలు చేసిన పై నికలు.

అండను అక్టోబరు 15:—సివిల్ అండు మిలిటరీ జేట్ ప్రతికట్టిన క్రొత్త గ్రాము వచ్చింది:—దెలియను పైనికలు గాని క్రొత్త పైనికలు గాని 22 వేలమంది తప్పించుకొని హామీలు చేశారు. ప్రజాశాంతి నాశనం. పీఠంపై హామీలు పోతమువారు బంధించినారు. యధావిషయముండి తప్పించుకొని వచ్చి వారిని యధావిషయము వూర్తియగువరకు బంధించుట తొట ధ్యనేకములను కర్మమైయున్నది.

రుష్యా.

జర్నలు వెనుకకు బోవలసివచ్చింది.

జెమిల్ వద్ద పోవలసివచ్చింది.

అండను అక్టోబరు 15:—రష్యాలోని దావలి యొద్దను వారానుండి ఇవాకగ రాజ్యమువారు బాటల మీదుగ గురువామునాడు రష్యాను జర్మనీవారిని వెనుకకు బోవుట జేసిరి. జర్మనీవారి కంపెనీలు రెంటిలోని వైనికు అండనును పట్టుకొనబడిరి. జెమిల్ వద్ద పక్షిణమున పోరాటము జరుగుచున్నది. అది దొరతనమువారు జేయుచేసిరి.

జర్నలు వివాదమును పడగొట్టెను.

అండను అక్టోబరు 15:—రష్యాలోని రాజ్యమునందలి పోలండులను వారానుట్టమునకు సమాపమున జర్మనీవారి జెమిల్ విమానము ఒకటి ఎగురుచుండెను. ఆ ప్రాంతముల అడవిలో దాగుకొనియున్న రష్యాను పైనికలు దానిని పడగొట్టిరి. విమానములోనివారికి దెబ్బలు తగులలేదు. విమానము వారానుట్టమునకు తీసికొని పోబడినది.

రష్యాను సేనలు.

ఒక పండితుడు మెచ్చుకొనుట.

అండను అక్టోబరు 14:—వాక్త ప్రకటన సంఘము వారు ఈ క్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:—లితర్వూలు విశ్వ విద్యాలయములో పండితుడుగ నున్న పార్సాగారిని రష్యా దొరతనమువారు తమ సేవలో కూడ యధావిషయముకి వెళ్లుటకు ఆహ్వానించిరి. యధావిషయముండి పార్సాగారు ఇట్లు ప్రాయముచున్నారు:—రష్యాను మిలిటరీ అధికారులు నన్ను చాలా మర్యాదచేసిరి. దెబ్బలుతిన్న ఆస్తియను పైనికలు రష్యాను ఫీరంగులు భయంకరముగ నున్నవని చెప్పుచున్నారు. ఆస్తియను ఫీరంగులకు తగిన రక్షణలేదు. పొట్టుపడి యున్నది.

రష్యానుల తెలివితేటలు.

రష్యాను పైనికలు 250 గజముల దూరములనున్న క్రొత్త పైనికలకుడ అగపడకుండ కండకములలో దాగుకొని గుర్రులు తుపాకులను కాల్చుదురు. వారు కాల్చిన తుపాకులు సామాన్యముగా వృధాపోవు ఆస్తియనులు రష్యానులపన్నీల పొట్టుకుడ అగజాలరు.

ఒక కెల్ల తరంగము.

రష్యాను సేన ఒక్క కెల్ల ముందుకు వెళ్లుచున్న కెల్ల తరంగమువలె నున్నది. యధావిషయముండి అనుభవము, భూభాగ పరమాయములు ఇతరవిషయముల విమనిచెప్పుదును? కొట్టెలను వెచ్చుచేసి పైనికలకు సప్తయిచేసివారు. వెచ్చుచేయనికొట్టెలకు వెచ్చుచేసివని హెచ్చుగా తీసికొని వెళ్లుటకు పిలుస్తున్నది. ఇదిగాక యధావిషయముచేయుచున్న పైనికలకు వెచ్చుచేసిన కొట్టెలను పంపుటలగము.

యూదులు, పోలకులు.

రష్యాను దేశమునందలి యూదులకును, పోలకులకు, ఇదివరకు దొరతనమువారియెడ భక్తిని హేతులులేవు. ఇప్పుడు వూర్తిమానిపోయినది. రష్యాను చరిత్రలో నూతనశకము ప్రారంభించియున్నది.

జర్మనీ

జర్మనీలో కొత్త పైనికలు.

కరువు కృత్రిమము లేక అండను చేయవచ్చును.

అండను అక్టోబరు 15:—సివిల్ అండు మిలిటరీ గ జేట్ ప్రతికట్టిన క్రొత్త గ్రాము వచ్చింది:—రష్యానుముఖ్య పట్టణము !వెట్రోగ్రాదులో ఈ క్రిందివిషయము ప్రకటించబడినది:—జర్మను దొరతనమువారు ఇదివరకు సేవలోపనిచేసి

సింహు పుచ్చుకొన్నవారి నందరినీ, ఏ కుటుంబమునైనను సరే వచ్చి సేవలో చేరుడని కోరుచున్నారు. ఇదివరకు జేనరలుపని చేసి సింహునిగా నున్నవారికి తిరిగి పూర్వపు ఉద్యోగములను ఇచ్చుచున్నారు. వైస్ కింగ్ యొక్క ఉపాధ్యాయులు సేవలో చేరవలసి ఆవశ్యములేనివి యివివేకము. ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులనుగాని చేర్చుకొని యధావిషయము పంపుచున్నారు. రుష్యాను.

కొమేనియా క్రొత్త రాజు.

అండను అక్టోబరు 14:—కొమేనియా కొత్త రాజుగ డెర్బి నాడుగాను నేడు పార్లమెంటు సభవారియెడల ప్రమాణముచేసి సింహాసనాసీను లైరి. వారు ఈమాటలను చెప్పిరి:—“నేను కొమేనియా దేశమునకు పాదకర్మగులాగున దేశమును సేవింతును” ఈమాటలను విని సభికులు ఆశంధధ్యానములనల్పిరి.

క్రొత్త రాజుగాను సింహాసనారూఢులగుట.

అండను అక్టోబరు 14:—బుఖారెస్టు మేనియా దేశమునకు క్రొత్త రాజుగానైన డెర్బి నాడు రాజుగాను నేటి దినము పార్లమెంటు సభయందు రాజులు సింహాసనా రూఢులగు నవ్వడుచేయు ప్రమాణమును జేసిరి. శ్రీవారికి మనఃపూర్వకముగ స్వాగతము నిచ్చిరి. శ్రీవారు ప్రకటనయందలి “ఒక కొమేనియా దేశమునలె నేను దేశసేవచేయుదు” నన్న వాక్యమును జదివినప్పుడు సభ్యులు కరతాళము లొనర్చిరి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా దొరతనము.

అండను అక్టోబరు 15:—ఆస్ట్రేలియా దొరతనము వారు తెలిజియనుల పరాక్రమమును మెచ్చుకొని లక్ష పానులను బహూమానముగ నిచ్చుట కంగీకరించిరి.

అమెరికా.

ప్రత్తిని నిలువచేయుట.

అండను అక్టోబరు 15:—అమెరికానుండి సర్ చార్లసు మకారాగారికి క్రింది సమాచారమువచ్చినది:—ప్రత్తియెల్ల ఖర్చుకాగా మిగులు 50 లక్షల బేళ్లను దొరతనమువారు కొని గిడ్డంగులలో నుంచుటకేర్పాటులు జరుగుచున్నవి ఈ బేళ్లకు గాను దొరతనమువారిచ్చిన రషీదులమీద సామూయిచ్చుటకు డెడరలు రికార్డుబోధువారు ఒక బ్యాంకు సంఘము నేర్పాటుచేయుచున్నారు. బేలుకు 30 డాలర్ల సంతున యిచ్చబడును.

జపాను

సింగపూర్ కలహము.

ఉత్పాదకుల వెదలిపోయియున్నది.

అండను అక్టోబరు 14:—టోక్యో—యధావిషయముగ జోక్యములే దేశముల ప్రజలకు ప్రాణాపాయము కలుగకుండ నట్టివారిని, సింగపూర్ వెదలిపోయియున్నవారిని సింగపూర్ జర్మనీవారి నాయకుని జపానుచక్రవర్తిగానైన మికాడోగారు కోరిరి. ఇందులకు జర్మనీవారి సేనాగాయకు బొప్పకొనెను. అట్టివారు కొద్దిసమయంలోనే సుంగటంగు యినుపదారి మార్చును సింగపూర్ వెదలిపోవరని యుచున్నది.

జపాను చక్రవర్తిగారి యాదార్యము.

జపాను పార్లమెంటు మూయబడినది.

అండను అక్టోబరు 14:—వాక్త ప్రకటనాసీను వారిట్లు జెల్లుచున్నారు. సింగపూర్ యధావిషయముచేయుచుండని ప్రజలకు ఉత్పాదకము ప్రజలకును సహాయముచేయుచును జపాను చక్రవర్తిగారు జేసిరి. పార్లమెంటు సభ్యు లాలోచనజేసి శుక్రవారమునాడు అమెరికావారి రాయబారిని, కొంతమంది చీనా దేశములను, జర్మనీదేశ శ్రీలంక, పిల్లలను కొంతమందిని టీంట్సికకు పంపుట కేర్పాటుజేసిరి. నవంబరు 11 తేదివరకు పార్లమెంటు మూసివేయబడినది.

పోర్చుగల్.

పోర్చుగీసువారి సానుభూతి.

కొంతవైశ్యమును గూర్చుట.

జర్మనీవారియె యధావిషయము ప్రకటించలేదు.

అండను అక్టోబరు 14:—పోర్చుగీసు దేశము లింగ్గీషు వారియెడల పూర్తిగా సానుభూతి గలిగి యున్నారనియు నియ్యది నా నాట యభివృద్ధి నొందుచున్నదని తెలుసుకు దెలి

సిరి. పోర్చుగల్ చాకేమి దట్టమిచ్చినను సర్వసిద్ధముగ నుండి ఎత్తుడైనను సరే, ఎక్కడైనను సరే బ్రిటీషువారికి దోడ్పడ సిద్ధముగ నుండవలెనని దలంచుచున్నారు. కొంతమంది సేనను సమగూర్చుటకు రేపుయుత్తరువు చేయబడును. జర్మనీవారివై పోర్చుగీసువారు యధావిషయము ప్రకటించలేదు.

పోర్చుగీసువారి కాంగో దేశము.

యధావిషయము లనులలో వెట్టుట

లిస్బుగు అక్టోబరు 14:—పోర్చుగీసువారికి జెందియున్న కాంగో దేశమునందలిను యధావిషయములనులలో వెట్టుట జేసి అంగోలా గవర్నరుగారు ప్రకటించిరి.

సర్వీయా

సర్వీయా మంటిస్సిగోల విజయము

అండను అక్టోబరు 15:—సిటెంజి నిన్న సర్వీయా, మంటిస్సిగో వైనికులు టుల్నావద్ద సంపూర్ణ మగు జయమును పొందిరి. విశేషములు తెలియుటలేదు గాని యా యధావిషయములో చాలమంది ఆస్తియనులు చనిపోయినవియు ఖయిదీలుగ పట్టుకొన బడినవియు, తెలియుచున్నది.

లీవార్డు ద్వీపముల సహాయము.

అండను అక్టోబరు 15:—లీవార్డు ద్వీపమువారు యధావిషయము 4 వేల పానులను బ్రిటీషువారికిచ్చిరి. ఇది వెస్టుయండియా దీవులలోనున్నది.

ఇటలీ.

పాపల్ స్టేటు సెక్రెటరీ.

అండను అక్టోబరు 14:—గోము కార్మికులుగా స్నానీ గారిని పాపల్ స్టేటు సెక్రెటరీగ నియమించిరి.

బొంబాయి.

బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీ

బొంబాయి అక్టోబరు 14:—దీని మేనేజరు కొట్టపేలు అనుతనడు 65 వేల రూపాయల విషయమై, విశ్వాగ్రహాతుకము చేసినందునకును, ఇతని మేనేజరు మలా వారుగ జేతు అనుతనడును మోటారుకారు కంపెనీకి అధిపతి, రూపచంద్రు, సర్వాపచంద్రు అను నతడును దీనికి తోడ్పడినట్లును నేరముమోపబడి విచారింపబడుచున్నారు. ఈవిచారణ నిన్న పోలీసుకోర్టులో జరిగినది. ముగ్గురు సాక్షులు విచారింపబడిరి. బ్యాంకు ఫారములమీద రెండవ ముద్దాయి తమ చేత సంకేతములను జేయించుకొనినట్లు పీరు చెప్పిరి. ఇవి హుండిలని పీరికె తెలియదు. తరువాత బ్యాంకులక్విడేషనుకు వచ్చినప్పుడు, 15 వేలు, 20 వేలు, 15 వేలు సాక్షుల కలన రావలసి యున్నవని బ్యాంకువారు తెలియజేసిరి. పీరికి బ్యాంకువారితో హుండియా పాఠముగాని, మరెయితర భాతా గానిలేదు. కేసువాయిదా వేయబడినది.

రైల్వే ఒక దాని కొకటి కొట్టుకొనుట.

బొంబాయి అక్టోబరు 15:—బొంబాయికి 71 మైళ్ల దూరమున పడమటికి మమలలో రెండు సరకులబండ్లు ఒకదాని కొకటి కొట్టుకొనినవి. 8 మంది హిందూదేశీయులు చనిపోయిరి. 8 మందికి దెబ్బలుతిగిలినవి. వీరిలో కొందరు యూరోపీయ నులుకూడకలరు. అసలుజరిగిన కథవిషయము:—బొంబాయి నుండి రెండు సరుకులబండ్లు ఒకదాని వెనుక యెక్కిలయలుదేరి కాన్పూరు వెళ్లుచుండెను. కనుకలో రైల్వేపట్టు ఎక్కడలసి యున్నది. మొదటిరైలు ఎత్తుఎత్తుచుండగాదాని వెట్టెలు కొన్ని ఊడితెనుమీద పడి పరిగెత్తుకొని వెనుకకు వచ్చి వెనుకనున్న రైలునకు తగిలినవి. రెండవరైల్లును పట్టాలనుండి తొలిగి కిందపడినవి. ఎన్ని వెట్టెలకు, ఎంతసప్తము కలిగినదో తెలియదు. 10 వెట్టెలకు దిట్టైన దెబ్బలుతిగిలినట్లు అనుకొనుచున్నారు. చనిపోయిన 8 మంది హిందూదేశీయులను గూర్చి యా, దెబ్బలుతిన్న 8 మందిని గూర్చియు విశేషము లేవియు తెలియలేదు. వెట్టెలన్ని రైలుకొట్టువై పడియున్నందున నేడు రైల్వేరాకపోకలు జరుగలేదు. రైల్వేకొట్టుకొన్న వార్త బొంబాయిలో తెలిసిన వెంటనే డిప్యూటీ లైసనుపరెంటు బోసరు డిప్యూటీ ఫోక్ మేనేజరు ఆరెగ్జాండరు, డిప్యూటీ ఇంజనీరు ప్రేజరు గార్లు స్పెషలురైలుమీద ప్రమాదముకలిగిన స్థలమునకు వెళ్లిరి. ఒకరైలుమీద రాకపోకలు జరుగవచ్చుననియు, రెండవరైలు కూడ రాత్రికి బాగుపడుననియు వారు తెలియజేసివారు. (బొంబాయి కాన్పూరులయధ్యపోవు రైల్వే ఒకరైలు, వచ్చురైల్లకు మరియొకరైలు)

కరాచీవ్యాపారము

కరాచీ ఆక్టోబరు 15:— ఇక్కడ బహు మందముగా నున్నది. సగటు యిటువంటి చేతులు నీవారములో వర్తకులు ఓడ యజమానులతో కంట్రాక్టు చేసికొని యుండలేదు. ఇది వరకు చాలా ప్రయత్నములు యిక్కడనుండి ఇంగ్లాండు సప్లయ చేయబడింది. ఇక్కడ భోలు నిలుకడగానున్నవి. వర్తకులు అంతగా సరకులు అమ్మునూపుటలేదు.

వర్తకపు గుర్తుపై దావా.

కరాచీ ఆక్టోబరు 15:— కరాచీలోనున్న మెట్టోనాల్లు అండు కంపెనీనారు 15 సంవత్సరములనుండి పర్వతానులను దిగుమతి చేసికొని డెలూచిస్సాను, ఆఫ్ గనిస్థానములలో వర్తకము సాగించుకొనుచున్నారు. కరాచీలోని హోలండు అండు మాను అను మరియొక కంపెనీనారుకూడ ఇటీవల మెట్టోనాల్లు కంపెనీవారి వర్తకపు గుర్తుతోనే పర్వతానులను ఆఫ్ గనిస్థానము, డెలూచి స్థానములకుపంపి, తామును అమ్ముకొనుచున్నారు. తమ కంపెనీవర్తకపు గుర్తుతో హోలండు అండు మాను కంపెనీనారు సరకును దిగుమతి చేసికొని విక్రయించుకొనుచున్నందున మెట్టోనాల్లు కంపెనీ వారు దావా చేసిరి. సింఘ జ్యూడిషులు కమిషనరు శోర్ట్ లోని దావాను క్రాసుగా రు విచారింపి తీర్పుజేప్పిరి. రెండవకంపెనీల వర్తకపు గుర్తులు ఒకమోస్తరుగా లేవు. కాని, ఒకదానికిని రెండవది నకలుగానున్నదని వాదలు వాదించిరి. ఏమియు పోలికలేదని ప్రతివాదులు చెప్పిరి. ఒక దానినిచూచి రెండవది బుద్ధిపూర్వకముగ చేయబడినదనియు, మోసపువుటకే బేధముండినట్లు చెప్పుచున్నారనియు న్యాయ మూర్తి తీర్పులాగ్రహసి, హోలండు అండుమాను కంపెనీనారు ఇది వరకుచేయుచున్న గుర్తును గుడ్డలమీద నెన్నటికిని చేయకూడదనియు, వాళ్ళెపు ఖర్చులు ప్రతివాదు లయ్యకొనవలయుననియు ఉత్తరువుచేసిరి.

బొంబాయి ప్రత్తివ్యాపారము.

బొంబాయి ఆక్టోబరు 15:— ప్రత్తివ్యాపారము సందర్భములో ఆక్టోబరు 15వ తేదీని నిర్ణయింపబడిన ధరలు రద్దుచేయబడినవని నిన్న బొంబాయిలోని ప్రత్తివర్తక సంఘమువారుకోలాహా యందలి సంఘపు గడులగోడలకు నోటీసులనుకట్టిరి. బజారులో వ్యాపారము జరుగుటలేదు. క్రొత్తపంటను సాచ్చు ధరలకెవరను అడుగుటలేదు. నిధముగనుండిన ప్రత్తిసందర్భములో వ్యాపారము నిందుమించుగ నిలిచిపోయినది.

మెయిలుస్టీమురు.

బొంబాయి ఆక్టోబరు 15:— మెయిలుస్టీమురు నేటి ఉదయమున బొంబాయి రేవువచ్చినది. టపాలు ఒంటిగంటకు బయలుదేరినవి.

కలకత్తా

బెంగాలు వర్తక సంఘము.

దొరతనమువారితో జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు.
కలకత్తా ఆక్టోబరు 15:— యుద్ధసందర్భమున కలకత్తా నుండి బొంబాయికి సరుకులు వెళ్లుటకు యిబ్బంది, యేర్పడుట చేత, వానిని బొంబాయివనక రైలుమీద తెచ్చుట కేర్పాటు చేయదలచి గవర్న మెంటువారు వర్తకసంఘమువారికి తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయుచు, సరుకులపంపుతా కేసు శ్రమరైలుచార్జిని చెల్లించురని యడిగిరి. కలకత్తానుండి మెయిల నావలలో నేపంపుటకు వారు ఖర్చుచేయుటకన్న నెక్కువ వైకము పనిలేదని దొరతనమువారి యభిప్రాయము. ఇట్టి సానుభూతికై దొరతనమువారికి కొనియాడుచు, యాభర్త సకలంబించుట నుస్సాధ్యమని సంఘమువారు దొరతనమువారికి తెలియజేసిరి. టిల్నా ఆఫ్ టెడింగువల రైల్వేరెసిదులు మార్గాల వసుటను, కలకత్తాలో నుండి సరుకును పుచ్చుకొనుటకు కంట్రాక్టు చేసుకొన్నవారు బొంబాయి నుండి పుచ్చుకొనుట కంగీకరింపరనుట, యిత్యాది యసందర్భములను వర్తకసంఘమువారు దొరతనమువారికి విశదపరచిరి. కొలంబోలోనుండిన మూడు జర్మన్ నావలను త్వరలో కలకత్తాకు రప్పించి, సరుకులు దిగుమతి కావడుటకు తోడ్పడవలెననియు, జర్మన్ నావకు సంబంధించిన మామూలు విచారణాదుల నిచట జరిగించవచ్చుననియు తాము విన్నవించుకొన్నను, తమవిన్నపము నిరాకరింపబడి, సరుకు అవసరముగ కావలసికపుడు నావలు కలకత్తా చేరుటకు చాల సావకాశమైనందులకు సంఘమువారు చింతిల్లిరి. ఈనావలు నైట్లెబరు పూర్వార్థమున కలకత్తా చేరి యుండినయెడల, అవి

దొరతనమువారికై నను, వర్తకమునకై నను ఉపయోగపడి యుండవచ్చును. నేటువనులకుగాను దొరతనమువారు మూడునావలకై కష్టపడవలసిన సందర్భము లేకుండయుండును. వాడుగ నప్రమేగాక, యివి కొలంబో సరకులతోడ ఆదియుంచబడినందున యితరవర్తకులును, అనానుకూలములను కలిగినవి. టెల్లిగ్రాఫుతోడు విషయమై సెంసార్షి ప్సు నియమములతీవ్రతను తగ్గించవలయునని సంఘమువారు పలుమరు వేడిరి. ఇప్పుడు దొరతనమువారి అఫీసులు సింబాలలోను ఆయా యిలాకా అధికారి డిల్లీలోను ఉండుటవలన, వర్తకవ్యాపార వ్యవహారములు అధికారులను తెలియుటకన్న నెక్కువగ వారికి తెలియుచున్నట్లు గవర్న మెంటు కామర్సు అండు ఇంజస్ట్రీస్ యిలాకా వర్తకవ్యాపారవ్యవహారములు విశేషముగగల చోటికి సూచింపనుండవలయునను న్నోటాను దొరతనమువారింగీకరింపమికి సంఘమువారు చింతిల్లుచున్నారు. విరోధాసంగ్రామము ప్రారంభమైనదిమొదలు ముఖ్యములగు విషయము లనేకమలకు గురించి ఇండియా దొరతనమువారికిని వర్తకసంఘమువారికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. నేటువనులకై దొరతనమువారు నిర్బంధముగ ఓడలను పుచ్చుకొను విషయమై చర్చలు జరుగవలసి వచ్చెను. దొరతనమువారు సమీపమునం దున్న యెడల, టిటిమ సూకులను, యుద్ధములో చేరిన దేశముల సరుకులను శత్రుదేశపు నావలమీదగల వర్తకుల యిడుములు, వర్తకులు శత్రునావలను అడ్డెత్తు పుచ్చుకొనుట, మున్నగు సంశయాలకు గురించిన చర్చలు వాదములు మొదలయినవి, అతిసులభముగను, అల్ప ఖర్చుతోడను పరిష్కరింపబడ వచ్చును.

సంజూబు

మహమ్మదీయుల ఈడ్ ఉత్సవము.
మహమ్మదీయులు హిందువులు తీర్మానించుకొనుట.
లాహోరు ఆక్టోబరు 15:— 'వచ్చే ఈడ్ ఉత్సవములో మహమ్మదీయులు తాము సంపదలచిన జంతువులను వీధులలో నూరేగింపదలచినారని లాహోరులో వదంతి పుట్టినది:— ఈ వదంతిని పోగొట్టుటకు డిప్యూటీ కమిషనరు పంజాబ్ పత్రికలో ఈ క్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:— ఆక్టోబరు 15వ తారీఖున మహమ్మదీయులు హిందువులు కలసి సభచేసి 1912 సంవత్సరము వరకు "ఈడ్" ఉత్సవము ఎట్లా జరిగినదో అలాగే ఈ సంవత్సరముకూడ జరుగవలెను. జంతువులను వీధులలో నూరేగించు ఆచారము 1913 నుండి ప్రారంభమైనది. కాబట్టి ఈ ఆచారమును మానవలెను. జంతువులను నూరేగించరాదు. అని తీర్మానించుకొనిరి.

అలహాబాదు.

అప్పురు ఇండియా బ్యాంకు
అలహాబాదు ఆక్టోబరు 14:— ఈ బ్యాంకు యొక్క భాగస్వాములు ఆక్టోబరు 10 వ తారీఖున మీరతులో సభ చేసిరి. సభకు మీరతు కారేజీ ప్రెసిపాలు నిలియను జెస్సీ గారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఈ బ్యాంకులో 5½ లక్షల రూపాయలు దాచుకొన్న లాల్ బదరీదాసు గారును, 2½ లక్షలు దాచుకొన్న లాల్ బనారసి దాసు గారును, లక్ష 50 వేలు దాచుకొన్న లాల్ బుధ్ధకాశ గారును, వీరివలెనే చాలా డబ్బును బ్యాంకులో దాచుకొన్న వారును, భాగస్వాములను మరి 150 మంది సభకువచ్చిరి. పండిత మరాజ్ బాల్ గారు ఈక్రిందిమాటలను చెప్పిరి:— బ్యాంకుకు వెళ్లి లెక్కల పుస్తకములను తనిఖీచేయుమని నన్ను పంపిరారు. నేను బ్యాంకుకు వెళ్లి మూడు గంటల సేపు లెక్కల పుస్తకము నన్నిటిని తనిఖీచేసితిని. ఈ బ్యాంకువారు రాని అప్పులు ఇచ్చి ట్లుగాని, మంచిధరావతులేదే అప్పుయిచ్చి ట్లుగాని ఎచ్చటను అగుపడలేదు. మిలిటరీ ఉద్యోగులకు అప్పులుయిచ్చి ట్లును, అవి ఇప్పటిలో రాబట్టుటకు మీలేదనియు వదంతి పుట్టినది. ఇదివరకు అబద్ధము. బ్యాంకు యొక్క ప్రస్తుత లెక్కలను బట్టిచూడగా, మూసివేయవలసిన అనసరమున్నట్లుతోచదు. పీమ్మి బ్యాంకు దివాలా ఎత్తినప్పటినుండి జనులకు బ్యాంకు యందు నమ్మకముపోయినది. అప్పటినుండియు డబ్బుదాచుకొన్న వారందరూను విసుకు విరాములేక, తీసికొనుచుండిరి. కడచిన తొమ్మిది నెలలలో ఈ బ్యాంకు 78 లక్షల రూపాయలను ఇచ్చివేసినది. మూసివేయుటకు ఇదియే కారణము. బ్యాంకును మూసివేసి ఇయ్యవలసిన అప్పులు ఇచ్చి, రావలసిన అప్పులను రాబట్టుచుండు పక్షమున చాలవస్తము కలగదు. అసలు బ్యాంకును మూసివేయ వలసినదికాదు. పెద్ద పెద్ద మొత్తములను

దాచుకొన్నవారు రెండు సంవత్సరములవరకు, నమ్ముచు తీసికొనకుండ నుండుపక్షమున ఈ బ్యాంకు తిరిగిరా బడితి పూర్వపు స్థితికి వచ్చును.

సురాజ్ బాలుగారి అభిప్రాయములతో నేనేకీర్తించును. బ్యాంకుకున్న అప్పులు తీర్చివేసి, రావలసినవి రాబట్టి ఎవరి డబ్బువారికి ఇచ్చివేయుచే తేనుకరముగ నుండును. అని బాలు అభ్యసించుచుంటిరి.

ప్రస్తుతము ఈ బ్యాంకును నిర్వహించు చున్నవారితో ఈ బ్యాంకుటికి పూర్వస్థితికి వచ్చునని నాకు నమ్మకములేదు అని మార్షిహామిడ్ హుసేనుగారు అనిరి. తరువాత సభాధ్యక్షులగు జెస్సీగారు ఈమాటలను చెప్పిరి:— ఈ బ్యాంకును స్థాపించి చాలకాలమైనదనియు, తక్కిన బ్యాంకులవలె కొద్దికాలము సాగి దివాలెత్తు బాపకు కాదనియు అందరును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. బ్యాంకుయొక్క నిజమును సీతీ గతులను కనుగొనక పూర్వమే భయపడి డబ్బుతీసికొనుట గాని ఇతర చర్యజరుపుట గాని మంచిదికాదు. పిమ్మట ఈక్రింది తీర్మానము చేయబడినది:— ఈ బ్యాంకును తిరిగి నిలుపుటకును లేవాదేవీలను పరిష్కరించు యెత్తివేయుటకును, నుండుమంచి అనుభవము గలవారిని బ్యాంకుతో సంబంధము కలవారిని కనీసము ఏడుగురిని ఒక కమిటీగ నేర్పరచి బ్యాంకులెక్కలను సంపూర్ణముగ తనిఖీచేయించి వారముకోజూలలోగా వారిచే రిపోర్టును వ్రాయించవలెను.

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 15:— హిందూ దేశ ప్రభుత్వము నిష్ఠానుండి డిల్లీకి వచ్చినతరువాత, రేవుజరుగనుండిన శాసన సభయొక్క కార్యక్రమముగురించి నిర్ణయింపబడును.

మేజరు జేమ్సు గారు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 15:— అస్సాములోని మగ్యపు జ్వర సందర్భములనుగురించి పరిశోధించుటకు మేజరు జేమ్సు వి. ఎమ్. ఎస్. గారు మశాలనుండి బదిలీచేయబడిరి.

డబ్లియు హెచ్చిక్లార్కు గారు.

కలకత్తా సందర్శనము.
అలహాబాదు ఆక్టోబరు 15:— పయనీరుషాణిక యిట్లు తెలియజేయుచున్నది:— మానసియలగు డబ్లియు. హెచ్చిక్లార్కు గారు, ప్రస్తుతము యేర్పాటుచేసికొనిన ప్రకారము నిష్ఠాలో 20 తేదీని బయలుదేరి కలకత్తాను దర్శించుదురు.

సిమ్లా

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

బర్మా ప్రతినిధులు.
సిమ్లా ఆక్టోబరు 14:— బర్మానుండి ఆర్. ఇ. వి ఆర్పురు నాలుగారు, నీహరమునుండి ఎస్. కాట్సు గారును శరద్ధుతువులో సమావేశమగు శాసన సభలో ప్రతినిధులుగ పని చేయుటకు నియమింప బడిరి.

స్ట్రెయిటు నెటల్ మెంటులకు హైందవుల ప్రయాణము
దొరతనమువారు తాత్కాలికముగ నిరోధించిరి.

సిమ్లా ఆక్టోబరు 14:— చెన్న పురి రేవునుండి పొగ యోడవైట్లుమీద ప్రయాణముచేయువా రెవ్వరును స్ట్రెయిటు నెటల్ మెంటులలోనికి రాకూడదని ఆచటి ప్రభుత్వము వారు తాత్కాలికముగ నిరోధించిరి. ఆయధినివేశములో నిది వరకు అంటువ్యాధులు కలిగిన దేశములనుండిచ్చు స్టీమురులకు ప్రత్యేక మేర్పరచిన రేవు స్థలము లిప్పుడు యుద్ధము నిమిత్తము పయోగింప వలసి వచ్చుటచే నాగపట్టణము నుండి జనులతో నిండియు నంటుకోగములు కలిగియు వచ్చిన స్టీమురులకు తగిన రేవులు లేక పోవుటవలన ను యుద్ధమువలన చాలమందికి పనిలేక పోవుటచేత నిదివరకున్న వారిలో స్వదేశములకు పోగోరు మాలివాండ్రు వచ్చిముగ వారివారి దేశములకు పంపించెదమనియును వారిల్లు చేరువరకును భోజనాది సౌకర్యము లనుచ్చెదమనియును దొరతనమువారు ప్రకటించి సాయపడవలసినవచ్చుటవలనను ప్రస్తుత మాయధినివేశముల దొరతనమువారిట్లాజ్ఞాపించుటకు కారణము కలిగినది. శాంతిస్థితి కలిగి సత్వరమున రచ్చునకును విడుదల వర్తకస్థానము లేర్పడిన పిమ్మట నీనిరోధము తీసివేయబడును.

యుద్ధనిధి.

సిమ్లా ఆక్టోబరు 15:— జిండు మహారాజుగారు యుద్ధపు ఖర్చులకుగాను రెండులక్షల రూపాయలనిచ్చిరి.

హిందూ దేశపు సేవలు

ప్రాస్తుతేరుట

సిమా అక్టోబరు 15:—ఇండియా పెక్రిటరీ గారు వైస్ రాయి గారికి క్రింది సమాచారమును పంపిరి:—ప్రాస్తుతేరుట చేసిన హిందూ దేశపు సేవలకు లిఖితపరమైనదియు వీరు ఫలానివోట్లకు వెళ్లుచున్నాననియు కొన్ని కారణములవలన చెప్పబడుటలేదు. వీరు ఫ్రెంచి దేశములో ఫ్రెంచి భూమిపై కాలిడినప్పటినుండియు, వీరికి ఫ్రెంచి దేశము లిచ్చిన స్వాగతము, వీరియెడ వారు కను పరచిన అవకాశము ఇంకా తిరిగి చెప్పలేదు కాదు. వైస్ రాయిలు పూర్వీకులలో నడుచునట్లు ప్రజలు తాము భరితులై కేకలు వేసిరి. హిందూ దేశపు సైనికులకు చక్కని వసతులేర్పాటు చేయబడినవి. హిందూ దేశమునుండి వచ్చిన వైస్ రాయిలు, నుంచి ఆంగ్ల స్థితిలో నున్నారు. గుడ్డుములు మంచి స్థితిలోనే యున్నవి. ప్రయాణములో బహుశా ద్వి గుడ్డుములు ముత్రమే నష్టమైనవి. ఫ్రెంచి ప్రతికలలో ప్రాసిన విషయములకు బట్టి చూడగా హిందూ దేశపు సైనికుల ఉనికి, గాంధీస్వయ, మొదలగునవి ఫ్రెంచి దేశములకు విస్తయమును కలిగించినవి. తమ ఆఫీసులకు వైస్ రాయిలయొక్క స్వేచ్ఛ సాహసము తెలియ న్నున, ఇతరవ్యవహారములకు ప్రస్తుతము యుద్ధవ్యవహారములే యాలోచించుకొనుచున్నను, ఇండియానుండి వచ్చిన వైస్ రాయిలనుండి నొకక దానిని తయారుచేయలేక పోతున్న మనస్సే హితులగు ఫ్రెంచివారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. హిందూ దేశపు సైనికుల ప్రస ర్తన చక్కగావున్నది. వీరు విశోపాఖండమునకు వచ్చియు క్రొత్త దేశములలో తిరుగుచున్నను, భయమును, ఆశ్చర్యమును, కనుపరుచుట లేదని కొందరు వ్రాయుచున్నారు. దీనికి ఇదివరకు వీరు పరదేశములకు దక్షిణాఫ్రికా, చినాదేశ ములకు వెళ్లిపోరాడుటయే కారణము. ఇప్పటి హిందూ దేశపు సైనికులు పూర్వము కాబాలు, ఖాందహారు దేశములకు వెళ్లివన పక్షమున పోసిన వారివలెనే మహాపరాక్రమవంతులై యున్నారు. వీరికి పూర్వము వారికన్న ప్రపంచ జ్ఞానము అధికము గాకలను. వీరు ఒక హిందూ దేశపు సైనికులగు డ్రిటి సామ్రాజ్య సైనికులయ్యున్నారు. సైనికులకు పయోగాధ్యమై హిందూ దేశమునుండి, దిమతియియక, పదార్థములను బట్టి చూడగా మన సుయికుల కే విధమగు లోపము జరుగదని తోచుచున్నది. వీరి కొరకు కొన్ని వస్తువులను హిందూ దేశమునుండి యెగుమతి చేయవలయునని గొంటివి. కాని కావలసినవస్తువు వీరేశములోనే దొరకుచున్నది.

బడ్జెట్ కలవరము.

విచారణసంఘము సేర్వరుచుట.

సిమా అక్టోబరు 15:— బ్రిటిషు కొలంబియా నుండి కొమగటామారుటవలన వచ్చిన కొందరు ప్రయాణికులకొక ప్రక్కను నోరతనమువారి యుద్ధ్యోగుల కొకప్రక్కను గాయములు తగిలినట్టియు ప్రాణములు పోయినట్టియు దారుణముగు పోట్లాట 29-9-1914న కలకత్తా సమీపమునకున్న బడ్జెట్టిలో జరిగినది. వినుటకు రాజప్రతినిధిగా రెంతుయను చింత వొందిరి. ఈపోరాటముతో సంబంధములేనియొక ఆయుధాపా దేశమునకు యుద్ధరైద్రులగుటకు గూడ తుపాకులను కాల్పు టవలన గుండులగలిచిన పోపుట సం తా పక కము. ఈపోరాటమువలన ప్రాణాంతము తలపెట్టుచుంటున్నారను, ఈవిష యులతో బంగాళా దొరతనమువారికిని పంజాబుదొరతనము వారికిని గూడ సంబంధము కలిగియుండుటచేతను, రాజప్రతినిధి గారు బంగాళా గవర్నరు గారిని పంజాబు లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారిని ఆలోచించి కొమగటామారు బ్రిటిషు కొలంబియాకు పోవుటకును అంటు నుండి ఇండియాకు వచ్చుట కును బడ్జెట్టిలో పోరాటము జరుగుటకును పిమ్మట దానిలో సంబంధము కలదానిని అరెస్టుచేయుటకును గల కారణములను విచారించి సమాచారమును యిండియా దొరతనము వారి కెరి గించుట కొక సంఘమును రాజ ప్రతినిధిగా తేర్చుచురి.

ఈసంఘములో హోనరబుల మహారాధిరాజు విజయనంద్ర మహతాయ బరద్వాసు నహారాజుగారును పంజాబువారగు హోనరబుల ఫాగనుగారును బంగాళామహారాజు సర్దారు దత్తీతు సింగుగారును హెల్మ సేగాద్దును సభ్యులుగాను హోనరబుల సర్ విన్సెంటు గారవ్యవస్థాపకా నుందురు. ఈసంఘముల నెంటునే కలకత్తాలో సమావేశమగును.

బర్మా

అక్టో - ఇండియానును పట్టుకొనుట.

రంగూను అక్టోబరు 15:—కలకత్తాలోని భాకరస్మింకు అంకు కంపెనీవారి ఏకేంటు ఎఫ్. హెచ్. క్రిస్టియన్ అంగ్

ఇండియాను బర్మా పోర్టు మున్నగు ఆయుధములు అయిదు, ముందుసామాను కొంత, తుపాకులను దట్టించుటకుపయోగించు పరికరము లుండినందున పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. రెండు రివాల్వరులను అమ్మితి నని ఇతడు పోలీసువారితో చెప్పెను. ఈ రివాల్వరులను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

మునిసిపల్ పన్నును తగ్గించుట.

రంగూను అక్టోబరు 14:— యుద్ధము జరుగుచున్నందున వర్తకవ్యాపారములు జరుగుటలేదు. దీనివలన జనులను పన్నులు చెల్లించుటకు వాధకలుగుచున్నది. ఈ యిబ్బంది లేకుండ అక్టోబరు మాసమునుండి చెల్లించవలసిన పన్నులను నూటికి 10 వంతులు మునిసిపాలిటీవారు తగ్గించునట్లు ఒక కమిషనరుగారు నూచించగా, నిందుకు మునిసిపాలిటీ వారిొప్పుకొనిరి.

బర్మా వరిపంట.

రంగూను అక్టోబరు 16:— 1913 వ సంవత్సరములో బర్మాదేశమునందు 101,78208 యకరములలో వరినాటబడి నది. ఇంతకుముందు సంవత్సరము 100,81261 యకరములలో మాత్రమే నాటబడినది. అకగా ఈయేడు, 94942 యకరము లలో హెచ్చుగావేయబడినది. బర్మాదేశములో నక్కడక్కడ వరదలవచ్చినను పంట చక్కగనుండునట్లు తోచుచున్నది.

బర్మాలో వ్యాపించుచున్న యుద్ధవార్తలు.

రంగూను అక్టోబరు 16:—ఎల్లప్పుడు అడవులలోని కసింబు బర్మావారు కొందరు, బహులలో చెప్పుకొను వదంతులను నిజమని నమ్ముచున్నారు. కాబట్టి దొరతనమువారు యుద్ధవార్తలను ప్రకటించి దేశముంతటను పంచిపెట్టవలయును. ప్రతిజిల్లా పట్టణములలోను నీ కాగితములను గోడలకు అంటించిన బాగుండునని రంగూనులోని ప్రతికలు దొరతనమువారికి సలహానిచ్చుచున్నవి.

ఆయుధ శాసనముక్రింద జరిమానా.

రంగూను అక్టోబరు 15:—లై సెన్సులేకుండ ఆయుధము లుంచుకొనెనందునకు పట్టుకొనబడిన క్రిస్టియన్ సతనికి మేజిస్ట్రేటుగారు 15 రూపాయల జరిమానాశిక్షించిరి. ఆయుధములు చెడుయట్లేళ్ళముతో వినియోగింపలేదని కొద్ది జరిమానాతో వదలిపెట్టిరి.

జర్మను సేనలు

లండను అక్టోబరు 15:— ఆంస్ట్రీడాను— జర్మను సైనికులు అంట్యుగ్నకుండి పశ్చిమముగా వెళ్లిపోవుచున్నారు.

ఆంట్యుగ్నకుండి రైతాణము.

దెబ్బలుతినిన బ్రిటిషు అధికారులు
లండను అక్టోబరు 15:— సివిలుఆండు మిలిటరీ 7 జిల్లు ప్రతిక క్రింది తెలిగ్రాము వచ్చినది:—లండను అక్టోబరు 14:—సాకా సేవలలో, మేజరు చనిపోయినాడు. నలుగురుకు దెబ్బలు తగిలినవి. దెబ్బలుతినినవారు నిన్న డోకరు చేరిరి.

మార్చింగు పోస్తుప్రతికలొట్టు వ్రాయుచున్నది:— మొత్తమునూ 2 వేలమంది బ్రిటిషు సైనికులు పంపబడిరి. మాతో కూడ నెదర్లందగులు పంపబోవుట గొప్పలోపమని సైనికులు చింతించుచున్నారు. నాకాఫీరంగులు చాల అలగ్యముగ ఆంట్యుగ్నకుండినవి. ఇవి ఉపయోగపడలేదు. ఆంట్యుగ్నకుండి వచ్చిన ఒకరబులెట్టి నెంటు యిట్లు చెప్పుచున్నాడు:—మన సైనికులకు దోహదపడవారు దగాచేసి మనవారిని హలండులోనికి తీసి కొనిపోయినాడు.

ఎమ్మెడెనుతోనుండిన స్త్రీ మరు.

మంచివేయబడుట.
లండను అక్టోబరు 15:—బ్రిటిషు నాకాదళాధికారు ల్రిక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి. ఇదివరకు జర్మను క్రూరును ఎమ్మెడెనుతో తిరుగుచున్న మార్కో మేనియానును జర్మను స్త్రీమగును, యార్మాకుఅనుమన క్రూరును ముంచివేసినది. దీని నెంటునేతిరిగిన పాంటుపొరాను ఆనుగ్రీట్ స్త్రీమరు పట్టుకొన బడినది. 50 మంది జర్మనులు ఇయిటియగ పట్టుకొనబడిరి.

కృష్ణామండలసభ:—కడవినెల 30 వ తేదీని ఎన్న గూడెమునందును, ఈనెల 4 వ తేదీని మాధవరములోను జరిగిన సభలయందు ఏలూరులో జరుగనున్న కృష్ణామండలసభలకు ప్రతినిధు లెనుకొనబడిరి. మతము నుండలసభవారి యాలోచనకు తెచ్చుటకై తమతాలూకాకు సంబంధించిన కొన్ని విష యములుగూడ నిర్ణయించిరి.

కోర్టు వ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.

[న్యాయమూర్తు ఎయిలింగు, హాసేగాడ్లు.]

ఒకమేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువును రద్దుచేయుట.

ఖాసీ సేరమునకై పోలీసువా రొకనిమిద విశాఖ పట్టణంట్లా, మల్కనగిరి తాలూకా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దావాతెచ్చిరి. విచారణలో ఆతాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారు ఖాసీ సేరమునకుమారు, గొప్పగాయములు కలిగించెనను సేర మును చేర్చి, మద్దాయిని, వాడుచెప్పిన ఒక్కనాడీని మాత్రమే విచారించి, మద్దాయికి మాడునెలలు కఠినఖయదు విధించిరి. ఈతీరున చేయుటకు ఆ మేజిస్ట్రేటుగారికి అధికారము లేదనియు, మద్దాయిని నిర్దోషియని వదలిపెట్టుటయో, లేక, వానిని సెవ్ కోర్టుకు పంపుటయో, యీ రెండుపనులు తప్ప మరెట్టిపనికిగాని ఆతనికి అధికారము లేదనియు, లేలియ జేయుచు, విశాఖపట్టణములో గవర్నరు ఏజంటుగారు హైకోర్టువానికి తెలియజేయగా, వారు విచారించి, పట్టికు ప్రాసి క్యూటరుగారి వాదమును విని, ఆతాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పును రద్దుపరచి, మద్దాయిని సెవ్ కోర్టు పంపుట కు తీరు విచ్చిరి.

[న్యాయమూర్తులు సదాశివయ్యరు, నేషియరు గార్లు]

అక్కచెల్లెండ్ర సొత్తుమిదహక్కు.

తంజావూరుజిల్లాలో నొకశ్రీతి ముగ్గురుకొమార్తెలుండిరి. ఆమెవద్ద కొంత ఆస్తియుండెను. అదితనకు పుట్టినింటి వారిచ్చిన శ్రీధనమని యామె తలచియుండెను. కాని, వాస్తవముగ నది యామెభర్తగారి యాస్తియేటెను. ఆమె తాను చని పోవుటకుపూర్వము తనసొత్తును కొమార్తెలయిద్దరికి నొకనిర్ణయము ప్రకారము పంచునటుల మరణశాసనము నేర్పాటు చేసెను. ఆమె చనిపోయినపిమ్మట ఆకొమార్తెలు ఆయెర్పాటు ప్రకారమే ఆయాస్తిని పంచుకొనిరి. ఇట్లుండ నామగ్గు రిలో నొక్కరై చనిపోయెను. తక్కినవారిద్దరూమెసొత్తు తమకు చేరవలెనను కోరికతో నామె కిడ్నలమిద దావాతెచ్చిరి. క్రింది రెండుకోర్టులను ప్రతివాదుల కనుకూలముగ తీర్పుచెప్పిరి. హైకోర్టుకు రెండవఅప్పీలు చేయబడిన గాని; యదియు నిరాకరింపబడియె.

పోలీసుకోర్టులు.

ఎగ్మూగు

మొ కొకప్పుడు భోపాల్ సంస్థానమునందు ఇంజనీయరుగనుండి, యాజీకల మదరాసుకును దయచేసి, యిచట,రాంజ లీనుకంపెనీ ప్రొఫ్రయిటరు మున్నగువారిని మోసముచేసినందులకై చార్జి కాబడిన వెకెసింగెన్స్ అనునిరోపియనునకు మేజిస్ట్రేటుగారు అజునెలలు కఠినఖయదుకీ విధించిరి. మహామర్మద్ అబ్దుల్ సుక్కూరాను మోసముచేసినందు కీమద్దాయి మిద తేబడిదావా విచారణ యీనెల 28 వ తేదీకి ఆపి యుంచబడియున్నది.

పుదుచ్చాకమునందు కడ్డివ్యాపారముచేయు వేలునాయ క్కర్ అనునాతని కుమారుడగు వెంకటాగల మనువాడును, అబ్దుల్ అజీజ్ అనువాడును, గత డిసెంబరు నెల 2వ తేదీనాడు ప్లేజిల్ కంపెనీకి వెళ్లి యుండి, యచట నొకబండివక్రమునకు క్రొత్తగ తగిలించియుండిన రబ్బరును దొంగిలించుకొనివెళ్లి దానివిక్రయమునకై యశేలనగర్ చేరమాడితుదకు గురుసామి జేవర్ అనునాతనికి విక్రయించిరి. ఈదొంగతనము బయల్పడ గానీ, పోలీసువారిశోధనలో సొత్తు ఆ గురుసామిదేవర్ వద్ద దొరకెను. దొంగ లిద్దరు నరెస్టుకాబడిరి. పోలీసుకోర్టువిచారణ కొంత జరిగెను. తీరిగి 22వ తేదీన విచారణజరుగును.

దీనపోషక సమాజము.

విక్టోరియా పట్టణ హాలులో 17-10-14 తనివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు శూర్యభిష సుగ్రీవ మనునాటకమును తెలుగుభాషలోను 2వ అక్టోబరు తనివారము సాయంత్రము రాత్రి 9 గంటలకు ఆలాదినను ఆరవనాటకమును ఆరవభాషయందును ప్రదర్శించురు.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE BATTLE OF THE AISNE.

LONG LIVE FREE BELGIUM.

OVATION TO INDIAN TROOPS.

Germans Expelled From Lille.

OCCUPATION OF OSTEND AWAITED.

(REUTERS' AGENCY.)

There is no fresher indication in to-day's telegrams. We are informed that no important modification of the situation has occurred. The enemy has been expelled from positions round Lille and thrown back across the Belgian border. Service between Calais and Lille is resumed. Does this indicate Lille is re-occupied? Very likely so. The Aisne has grown less important and is slowly giving place to a battle along the western coast of Belgium north to south. It is satisfactory to know that the Russians have been successfully pressing back the Germans on the left bank of the Vistula. A German Zeppelin has been captured by a party of Cossacks and brought to Warsaw. Arrangements have been made through the influence and by the proposal of the Mickado to allow neutral citizens to leave Tsingtau in order to save life. The American Consul will remove to Teintsin a certain number of Chinese and German women and children. This is really very kind warfare.

GREAT BRITAIN.

The Canadian Contingent.

Ovation by Crowds.

LONDON, October 15.—(3-50 A. M.)—

The first Canadian Contingent arrived yesterday at Plymouth. The first transport moored at nine in the morning and the last one twelve hours later. The troops received an ovation from large crowds.

Mr. Asquith's Son.

Fought in Trenches at Antwerp.

The "Daily Express" states that Mr. Asquith's son Arthur, fought in the trenches at Antwerp but was not injured.

Indian Soldiers' Hospitals.

Five Union Castle Liners Fitted Up.

LONDON, October 14.—(6-40 P. M.)—

Five Union-Castle liners have been fitted up as hospital ships for the Indian soldiers with the latest equipment like wards in the London Hospital.

Parliament Further Prorogued.

LONDON, October 14.—

Parliament has been further prorogued till November 11th.

British Troops Engaged.

Germans Slightly Pressed Back.

LONDON, October 14.—(10-15 P. M.)—

The Press Bureau states that the British troops have been engaged towards the left of the allied line with the result that the Germans have been pressed back slightly on their flank. The nature of the country, which is a mining centre, makes rapid progress difficult.

FRANCE.

The Battle of the Aisne.

Fighting Near Ghent.

LONDON, October 14.—(5-15 P. M.)—

PARIS.—A communique says that several engagements have taken place in the neighbourhood of Ghent. Operations on the left wing as far as the Oise are normal. Our progress in the region of Berry-au-Bac is confirmed. There is no change on the right wing.

A False German Report.

Denounced by the French.

LONDON, October 14.—(5-15 P. M.)—

PARIS.—A communique issued to-day denounces the

false German report, that two French Cavalry Divisions have been destroyed. The truth is that the German-aided several days only made the smallest progress between La Bassée and Lys and were compelled to retire in a part north of Lys. The German losses were at least as great as ours.

Cavalry Pursued by Aeroplanes.

The communique adds:—"The German cavalry division suffered particularly because it was pursued the whole day by our aviators who incessantly dropped bombs.

Fruitless Attempts.

Moreover, the Germans assert that they are proceeding to invest Verdun. The truth should be plain enough from the French communique. The Germans have never come in contact with Verdun. They made two fruitless attempts, but both failed with heavy losses to the enemy. We have not even announced that two German battalions were annihilated.

Other Failures.

The Germans also attempted to cross the R. Meuse in the Saint Mihiel district. Their efforts failed, the enemy being outflanked by us."

No Important Modification.

PARIS, October 15.—(12-55 A. M.)—

It was officially stated at eleven last night that no important modification of the situation had occurred.

German Advance on Calais.

Repulsed and Forced Back.

LONDON, October 15.—(5-20 A. M.)—

Correspondents in Calais state that the Germans advanced in strength in the direction of Calais. Their artillery shelled Baillieu and Hazebrouck, but were compelled to retire and crossed the river Lys in disorder.

Germans Expelled From Lille.

The Germans have been expelled from positions round Lille and thrown back across the Belgian border.

Train Service Resumed.

The train service between Calais and Lille has been resumed.

The German Move to the Coast.

Position on the Aisne is Unimportant

LAHORE, October 15.—

The following are "the Civil and Military Gazette" cables:—London 13th October. The Germans at present appear to be making an effort to reach the Belgian coast and a big decisive battle on the line running north and south may be expected in the next few days. The position on the Aisne is now comparatively unimportant.

TELEGRAMS.

BELGIUM.

The Transfer of Government.

A Question in International Law.

LONDON, October 14.—(4-15 P. M.)—

PARIS.—The question in international law raised by the transfer of the Belgian Government has been settled to the complete satisfaction of the Allies. The Belgians enjoy extra territorial rights exactly as the Holy See in Italy.

The Belgian Government.

A Proclamation to People.

The Belgian Government before leaving Belgium, placarded a proclamation counselling prudence and patriotism to the Belgians and asking them to endure momentary trial, whence the nation would emerge greater and more beautiful. Proclamation concluded:—"Long live free Belgium."

The Occupation of Ostend.

Expected every hour.

Correspondents who left Ostend by the last boat yesterday state that the German occupation of the town is hourly expected.

Hysterical Refugees.

There were fifteen thousand hysterical refugees on the piers at Ostend.

The Defence of Antwerp.

Wounded British Officers Land at Dover

LAHORE, October 15.—

"C. and M. Gazette" cables:—LONDON, 14 October:—An Official Admiralty announcement mentions that one Major of Marines was killed and four officers were wounded in the defence of Antwerp. The wounded from Antwerp landed at Dover yesterday.

Naval Guns Arrive Late.

The "Morning Post" gives the number at 2000 and adds that men expressed regret that no heavy guns were sent with them. Naval guns arrived too late and were never mounted.

Treachery of the Guide.

A Sub-Lieutenant returned from Antwerp states that British entry into the Dutch Territory can only be attributed to the treachery of the guide.

GERMANY.

Huge German Forces.

May Resume Offensive.

LAHORE, October 15.—

The "Times" Military Correspondent says:—The German forces in the west may total 1½ millions. He is quite prepared to see the resumption of the offensive by the Germans, but regards that possibility without anxiety.

The Call to Arms.

LAHORE, October 14.—

It is semi-officially announced in Petrograd that Germany has called out all who have ever served as Officers or Non-commissioned officers irrespective of age. Retired Generals are obtaining Commissions in Landwehr and Landsturm. Teachers in Primary Schools who have hitherto been exempt are now going on active service.

HOLLAND

English and Belgian Prisoners.

Number 22,000 in Holland.

The number of Belgians and British interned in Holland is said to be 22,000.

RUSSIA.

Fighting in Poland.

Two German Companies Captured.

PETROGRAD, October 15.—

It is officially stated that the Russians on Thursday successfully pressed back the Germans on the left bank of the Vistula along roads running from Warsaw to Ivangorod. Two German companies were captured. Fighting continued to the south of Przemyśl.

A Zeppelin At Warsaw.

Brought Down by Cossacks.

LONDON, October 15.—

PETROGRAD.—A patrol of Cossacks hidden in the woods near Warsaw, brought down a Zeppelin flying

TELEGRAMS.

low. The Crew were not hurt. The Zeppelin has been taken to Warsaw.

The Russian Army.

Eulogised by a Liverpool Professor

LONDON, October 14.—

The Press Bureau states that Professor Pares, of the Liverpool University, whom the Russian Government invited to accompany the field armies, describes his cordial reception by the Russian General Staff. He says that wounded Austrians describe the Russian artillery as particularly formidable. The Austrian artillery was without cover and crushed.

Cleverness at Taking Cover.

Russian riflemen took cover so well that they could not be seen at two hundred yards, and their firing was very effective. He also admitted that the Austrians could not stand against a bayonet charge.

A Great Wave.

Professor Pares says that the Russian army seems like a great wave rolling forward, one spirit driving it. He pays a high tribute to the equipment, hospitals and food arrangements. Rye bread is dried to a portable biscuit, enabling the soldier to carry a much larger supply than of ordinary bread, and facilitating the sending of supplies to the firing-line.

Feeling Among Poles and Jews.

He says that the general feeling among the Poles and Jews is like a new page in history:—

PORTUGAL

Portugal and Britain.

Growing Sympathy.

LONDON, October 14.—

Reuter is informed that the feeling of the Portuguese people for England is daily one of increasing and complete sympathy. Portugal, it is felt, must be prepared for all eventualities and to assist Britain whenever and wherever necessary.

A Partial Mobilization.

A partial mobilization will be ordered to-morrow.

Declaration of War Denied.

It is not true that Portugal has declared war on Germany.

Martial Law in Portuguese Congo.

LONDON, October 14.—(6 P. M.)—

LISBON.—The Governor of Angola has proclaimed martial law throughout the Portuguese Congo.

JAPAN.

Neutrals at Tsingtau.

Allowed to Depart.

LONDON, October 14.—(3-20 P. M.)—

TOKIO.—The Commander of Tsingtau has accepted the Mikado's proposal to allow neutral citizens to leave in order to save life. It is expected that they will leave shortly by the Shangtung railway.

The Mikado's Offer.

LONDON, October 15.—

The Press Bureau states that the Japanese Emperor has offered to succour non-combatants and neutrals in Tsingtau. Parliamentaries have conferred and arranged to send to Tientsin on Friday, with the American Consul, a certain number of Chinese and German women and children.

RUMANIA.

The New King.

Takes the Accession Oath.

LONDON, October 14.—(4-15 P. M.)—

BUKHAREST.—King Ferdinand, the new King of Rumania, took the Accession Oath before Parliament today. His Majesty met with a most cordial reception. The passage in the declaration "I will serve the country as a good Rumanian" was especially cheered.

The Turkish Fleet.

A German Takes the Command.

LONDON, October 14.—

ROME.—A Telegram from Constantinople states that the Commander of "Goeben" has become head of the Turkish fleet and that he aims at attacking the Russian fleet. Though "Goeben" is a Turkish flagship all the officers and the crew are Germans and wear German uniforms.

AMERICA

The Cotton Crisis.

A Flocking Syndicate Formed in America.

LONDON, October 15.—

Sir Charles Macara has received a cable from America, stating that a movement has been started to take up and store in State licensed warehouses in the South, the

TELEGRAMS.

surplus cotton of this year's crop being about five million bales. The warehouse receipts being made by Legislation, are absolutely good for cotton against all claims. The Federal Reserve Board is encouraging the formation of a Banking Syndicate to advance one hundred and fifty million dollars on these receipts, on the basis of thirty dollars per bale, cotton to be carried from one to two years.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Arrival of Indian Troops in France.

The Secretary of State's Telegram to the Viceroy.

SIMLA, October 15.—

The Viceroy has received the following telegram from the Secretary of State repeating information from a responsible source in France: "Arrival of Indian troops in France. For obvious reasons it is impossible to give any details of the number of Indian troops who have already landed in France or of their subsequent movements. It must be sufficient for the present to record the fact that they have had a more than cordial welcome from the impressionable and warmblooded population who have evinced unbounded interest in this magnificent portion of fighting strength of the British Empire of whom they have hitherto practically known nothing.

Ovation to Troops.

The troops received ovation on marching through the city "en route" to various well situated camps where arrangements which have been made in conjunction with the French authorities have conducted to comfort and efficiency often in every respect.

Good Condition.

Both men and animals appear fit and in hard good condition after the voyage. Casualties "en route" were limited to a few animals.

Press Comments.

To Judge from the comments of the Local Press the whole appearance bearing and especially equipment of our Indian troops, is a revelation to the French. While having every reason to believe implicitly in the courage and efficiency of their African troops of whom there are constant drafts to be seen here our Allies are ready to admit in view of their other immense military pre-occupations they have not succeeded in evolving from their resources so formidable and impressive an engine of war as that they now see arriving here from India.

Excellent Behaviour.

Behaviour of the men has been excellent. Those who are not acquainted with them comment on their not evincing wonder and even consternation at their novel surroundings. This is of course ignorance of the leaven that has been working among our men since the days when China and South Africa threw open to them the comradeship in arms of the Empire Overseas. The Indian Soldier of to-day while retaining every whit of the primitive warlike virtue and simple soldierly devotion that carried our arms to Kabul and Kandahar is a man of the world and very much a soldier of the Empire.

Transport Arrangements.

The docks present a very busy and businesslike appearance and from an inspection of stores landed, and from the ease with which our Home and Indian supply and transport arrangements are being co-ordinated, our troops should lack little that make for comfort and efficiency. It is interesting to note that this place is capable of supplying much of what it was anticipated would have to be brought from India. For instance "atta" was at once successfully ground to sample in the Local Mills, and it is anticipated that the Prince of supplies will be a little more than when purchased locally in India."

The Budge-Budge Riot.

A Committee Appointed to Enquire.

SIMLA, October 15.—

H. E. the Viceroy has learnt with extreme regret of the occurrence at Budge Budge near Calcutta on the 29th September, 1914 of a serious affray in which lives were lost and injuries caused among the Officers of Government on the one hand and certain passengers returning from British Columbia by the steamship "Komagata Maru" on the other. One European and two Indians unconnected with the disturbance were also unfortunately killed in the course of firing which ensued.

In view of the regrettable loss of life which has occurred and of the fact that matters are involved which concern the two Local Government of Bengal and the Punjab, His Excellency has decided with the concurrence of the Governor in Council, Bengal, and the Lieutenant-Governor of Punjab to appoint a committee to enquire into the circumstances connected with the voyage of "Komagata Maru" to British Columbia, its return to British India, the riot at Budge Budge and the subsequent arrest of those concerned and to report to the Government of India thereon.

The Committee will be presided over by the Hon'ble Sir Vincent and will be composed of the Hon'ble Maha-

TELEGRAMS.

rajadhiraja Bijoy Chand Mahtab of Burdwan, the Hon'ble Mr. Fagan (Punjab), Sardar Daljit Singh and Mr. Walmesly (Bengal.) The committee will assemble in Calcutta at once.

PUNJAB.

The "Id. Festival."

Hindu—Muhammadan Understanding.

LAHORE, October 15.—

With reference to the rumour here that cattle will be led in procession through the streets of the city on the occasion of the forthcoming In the "Punjabee" publishes the following communication from the Deputy Commissioner, Lahore:—There was a meeting on the 13th October of the leading Hindus and Mahomedans and it was unanimously decided that there was to be no change in the procedure adopted up to 1912. No cattle are to be led in procession or paraded in the streets with any show. This was an innovation introduced last year.

A Serious Railway Collision.

Loss of Life and Injury.

BOMBAY, October 15.—

Eight Indians have been killed and eight persons, including Europeans and Indians, were injured through collision between two goods trains at the reversing station on the Ghats 79 miles from Bombay. The trains concerned in the accident were proceeding from Bombay to Cawnpore, one train preceding the other at some distance, and on the first train reaching reversing station, the coupling of the second vehicle parted the releasing greater portion of the train to run back, gathering speed as it sent. It dashed into the second train. The force of the impact was sufficiently severe to derail both trains but to what extent the rolling stock was damaged is not yet known. It is believed that some twenty vehicles are more or less damaged. No particulars are yet available concerning the fate of the eight Indian Railway employees killed and the eight employees injured. In consequence of the accident the service on this branch of the G. I. P. Railway was interrupted to-day. On news of the accident reaching Bombay Messrs. Bonner (Deputy line Superintendent), Alexander (Deputy Traffic Manager), and Fraser (District Engineer) proceeded to the scene of the accident by special train. They reported that a single line was clear for traffic at 2 P. M. and it is expected to have both lines cleared during the night.

Infringement of Trade Mark.

An interesting Case.

KARACHI, October 15.—

In the Court of the Judicial Commissioner of Sind, judgment has been given by Mr. Crouch in an interesting suit for infringement of trade mark brought by Messrs. Macdonald and Co. against Messrs. Holland and Moss both of Karachi. Messrs. Macdonald and Co. have for fifteen years been importing and selling white shirtings and in recent times, Messrs. Holland and Moss imported similar goods with a similar trade mark and pushed them for sale in the same markets, namely, Baluchistan and Afghanistan. The plaintiffs admitted that the two trade marks were not identical, but argued that the one was a colorable imitation of the other. The defendants denied that there was any imitation at all. The learned Judge held that there had been a deliberate copying and that such differences as existed were merely intended to deceive the Court. He ordered a perpetual injunction with costs.

Telegrams in Brief.

The Commonwealth has voted one Hundred Thousand sterling to Belgium in acknowledgment of its heroic service to mankind.

PARIS.—Every where in France the Belgian Government is welcomed. The humblest citizen is proud of the honour to protect Belgium archives.

CETINJE.—The Servians and Montenegrins force yesterday gained a complete victory at Tusla. Details are lacking but many Austrians were killed and captured.

The "Pioneer" says:—The Hon. Mr. W. H. Clark goes on a short visit to Calcutta and, as at present arranged, will leave Simla on the 20th October.

The programme of the coming session of the Imperial Legislative Council will be settled after the Government of India arrive at Delhi.

Major James I. M. S. is transferred from Kasuali to study malaria questions in Assam.

ROME.—The Cardinal Gasparri has been appointed Papal Secretary of State.

G. H. Christy, who was arrested yesterday under the Arms Act was to-day sentenced by the District Magistrate to a fine of Rs. 15 his Worship taking into consideration the fact no illicit use had been made by the accused of the weapons seized by Police.

The Bombay Presidency War Relief Fund amounts to Twenty two lakhs four thousand rupees and Women's Branch one lakh ninety-three thousand.

The admiralty announces that H. M. Light Cruiser Yarmouth, has sunk the German Liner Markomannia and captured the Greek steamer Pantoporos. Both these vessels previously accompanied the cruiser Emden. Sixty German Prisoners were taken.

అనాథ శరణాలయములు.

ఆనందానంద గోపాలచారి ఛందానానందము.

ఇటీవల నడియాయల హిందూ అనాథశరణాలయముల

రెండవకాగ్రాఫును జరిగినది. ఈసభకు ఆనందానంద గోపాలచారి పరమహంస అధ్యక్షులుగనుండి ఇటుపక్కనుండి:— హిందూదేశములో అనాథ శరణాలయములను స్థాపించు ఆనందము చాలగలదు. అనేక శరణాలయములను స్థాపించు వలెను. కల్లిదండ్రులు, చరిత్రానినందున ఆస్తి, నిలువ నీడ లేక పొరుగుచుండు అనాథులు ప్రతిగ్రామమునందును నుండును. మనదేశము అనేకవ్యాధులచేతను కఱవులచేతను పీడింపబడుచున్నది. అనేకమంది బాలురును, బాలికలును “నా” అను వారులేక తిరుగుచున్నారని. వీరికి శరణాలయములు కావలెను. కలగా, ప్లేగు, కఱవులతో తల్లిదండ్రులను, కోల్పోయి అనాథులై తిరుగుచున్న పసివారిసంఖ్య నానాటికి పెరిగిపోవుచున్నది. తల్లిదండ్రులు చనిపోయినను దబ్బుగలవారి కేమిచిక్కులేదు. బంధవులు పరుగెత్తికొనివచ్చి ఈపిల్లలు మావాండ్లు అని చెప్పెదరు. నిరుపేదపిల్లలను మావాండ్లు అను వారు లేరు. ఇట్టి అనాథబాలురు మనదేశమునందు ఎందరో కలరు. వీరికి కడుపార ఆస్తియు, కట్టుకొనుటకు గుడ్డలూ లేవు. అన్నములేక పెట్టుమంది అనాథులగుపిల్లలు చరిత్రానిననున్నారు. ఒకవేళ ఈ అనాథులు బ్రతికియున్నను, బలహీనులుగనుండును. పసి పాటలుచేసి వాటిపాట వారు పాసి కొన జాలనంత దుర్బలులుగ నుండును. వారిని కన్నెత్తి చూచువారులేరు. చదువుకొని ఒకరితో అపనమనలేకుండ జీవించుటకు అనకాశములులేవు. అన్నము లేక మలమలముడుచుండు వారికి చదువు మాట మనస్సునకైననుకట్టదు. ప్రపంచమంతయు వారికి దరిదాపులేని పెద్దపముద్రమువలె నుండును. అటుకొని ఇల్లుచేరు నప్పటికి చిరునవ్వుతో ఎత్తుకొని ముద్దాడి! ఒంటిమిట్టిపోవు నట్లు స్నానముచేయించి అన్నముపెట్టువారు లేరు. చరిత్రానిన వెచ్చనిగుడ్డలుకప్పి నిదురపుచ్చువారులేరు. ఇల్లులేదు, వాటిలేదు. అన్నములేదు. గుడ్డలేదు. కట్టుకొనేకపిల్లలు దుర్బలలు చేతులతో పడుదురు. అదుర్దాదులు వీరిని దుర్బలగుత్తు కృత్తులతో ప్రవేశపెట్టితాము లాభమును పొందుచుండు చిక్కులేని బాలురకన్న బాలికలెక్కితి మఱియెక్కించినయము. బాలికలను దుర్బలగునవలంబించు స్త్రీలు దగ్గరకుతీసికొని పెండ్లివారినిచేతురు. పసికనమునుండి ఆస్త్రీలుచేయు చెడు పనులచూచి పెద్దయైన తరువాత ఈబాలికలకుడ అట్టి కృత్తి నే ఆకలంబితురు.

దిక్కుమాలిన బాలురు, బాలికలు ఈవిధముగా పాడై పోవుచున్నారు. వీరిగతి ఏమి? దీనిని బాగుచేయు భారమెవరికి? వీరిని బాగుచేయుభారముమనది. అనగా దేశపురజలది. కఱవులవలన మనదేశము అనేక బాధలను అనుభవించినది. కాని మంచి పాఠమును ఒకదానిని నేర్చుకొనినది. అది ఏది? అనాథ శరణాలయములను స్థాపించుట అనందముననది. కఱవులు మనకున్నలను తెరచుటలను ఈ అనందమును చూడగలిగితిమి. కఱవు వీరవారిపాటికి పృథ్వుదేవత, పెట్టుమందిని అనాథల గాచేయును. అనాథులు ప్రపంచమును మహారణ్యములో దోపిచెన్న గానక మిషనరీలపాలబడుదురు. మిషనరీలను ఆనవలసిన పనిలేదు. వారు చాలమంది పిల్లలప్రాణములను రక్షించి పుణ్యముకట్టుకొనుచున్నారు. దిక్కుమాలిన పిల్లలు హిందువులు గానుండి, మిషనరీలచేతులలోపడి క్రైస్తవులగుట మనకు సిగ్గుకాదా? హిందూ అనాథలనురక్షించు బాధ్యత మనమీదలేదా? మనము వారిట్లు వదిలివేయవచ్చునా? వారిరక్షించవలెనను పసిప్రభుత్వమును మనము మఱుగము. మిషనరీలచే స్థాపించబడిన అనాథశరణాలయములను చూడగా, చూడగా, మనకు చురుకుదనము కలిగినది. దేశములో చాలచోట్ల హిందూ అనాథశరణాలయములు బడులుచేసినవి.

అనాథులగు పిల్లలకు, అన్నము, గుడ్డలచ్చి పోషించుట మంచిదే. కాని వారికి చరవుసంఖ్యలు నేర్చి స్వాతంత్ర్యముగ జీవించగలకై కలుగ జేయుట అంతకన్న మంచిది. కేవలము కూడు, గుడ్డలను ఇచ్చిపోషించు శరణాలయములవలన పిల్లలు పోషింపబడుతున్నారు. పోషితమువలన, దొంగలు దోడిదిగాగ్రుండు అగుటకు అనకాశముకలను. శరణాలయములలో, దొంగలను, దోడిదిగాగ్రుండు తయారుచేయుట వలన దేశమునకు అన్యమేగాని లాభములేదు. కాబట్టి కేవలము కూడుగుడ్డల నిచ్చి తాత్కాలికములగు అనందములను తిరుగుచుకొనక, ఈపిల్లల లేళ్ళుట్టు పెరిగి పెద్దవారైన తరువాత, ఏదోఒకవృత్తిలో ప్రవేశించి స్వాతంత్ర్యముగ జీవించు నట్లుచేయుట శరణాలయముకావలెను. దిక్కుమాలినపిల్లల సం

రక్షింపి. ఇక దిక్కుమాలిన బడుచేదలగు ముసలివారుగలరు. వీరికిని శరణాలయములు స్థాపించవలెను. విశంకు శరణాలయములు కావలెను. వీరికి తగినవిద్యను, వృత్తులనునేర్చి స్వాతంత్ర్యముగ జీవించుటకు వీలు కలుగజేయువలెను. శరణాలయములు స్థాపించుటకుదబ్బుకావలెను. వీరికి దబ్బుసంపాదించుట దుర్లభముకాదు. ఇటీవల రెయిలైన జనాభాతెక్కప్రకారము మనదేశములో బిచ్చగాండ్లకాని, నేరములుచేసి జీవించువారు కాని, దుర్బుత్తులను ఆవలంబించువారు గాని 4016807 మంది కలరని జేరినది. ఈ మొత్తములో 10 లక్షలమంది కేవలము నేరములు చేసి జీవించువారుని వ్రాసియున్నది. కాబట్టి 10 లక్షల మందిని దోషగుల్కలంద తీసివేసినను, బిచ్చమెత్తుకొనుచున్న వారు 30 లక్షల మంది మిగులుచును. వీరిందనుకూలతకృత్తిని మాని సరిపాటుచేసికొని జీవించుటకున సంవత్సరమునకు 80 కోట్లరూపాయలు సంపాదించగలరు. ఇదంతయు దేశమునకు లాభమే. 30 లక్షలమంది ఒక్కొక్కడు సంవత్సరమునకు కనీసము నూరురూపాయలు సంపాదించినను 30 కోట్లరూపాయలు లభింతు.

జవాబులో బిచ్చమెత్తుకొనువానే లేరట! మనదేశమునందలి బిచ్చగాండ్లు ఎటువంటి కారో కనిపెట్టినలేకన్న, వారు బిచ్చపు గింజలను అమ్ముకలములకు వెల్లిదూవవలెను. సామాన్యులుగ బిచ్చమెత్తుకొను వారందరను, కుంటిగను, గ్రుడ్డిగను, చింపిరిగుడ్డలు కట్టుకొనినవారుగాను అకపడదురు. వీరి దురవస్థనుచూచి బాలికడి బిచ్చముపెట్టుదును. మనకు కుంటిగ్రుడ్డిగాను, చింపిరిగుడ్డలతోను అకపడినవారు బిచ్చపు గింజలమ్ముకొను స్థలములో మంచికాళ్లతోను, మంచిగుడ్డలతోను అకపడుదురు. ఇట్టివారెవరైనను ఎన్నడును ధర్మము చేసరాదు. బిచ్చగాండ్లలో చాలమంది, దోచిన గింజలను అమ్ముతప్ప వ్రాగుదురు. కొందరు జూదమాడుదురు. కాబట్టి వారికి ధర్మముచేయుటమాని వీడ, కుంటి, గ్రుడ్డి, అనాథలను రక్షించుటకు స్థాపించిన శరణాలయములకు ధర్మము చేయవలెను.

శరణాలయాధికారులు ఎవరికి అన్నము పెట్టి రక్షించవలెనో, ఎవరికి కూడదో? కనిపెట్టి చేయుదురు. కాబట్టి మన గాండ్లకు ధర్మముచేయుట మాని శరణాలయములకు ఎవరిచేత నైనంత వారు సాహాయ్యము చేయవలెను. ధర్మముగాడబ్బు సాహాయ్యము చేయు వానిండును, తమదబ్బుసతాధర్మమునకు వినియోగముగల్గు చూడవలెనుగాని మనకు ధర్మముచేసినాము. అది వ్రాసుకు పయోగించినామి? జూదమునకు పయోగించినామి? యని సంతోషించరాదు. అనాథశరణాలయములలో చేర్చి స్థాపించు పాఠశాలలో చేతిపనులనేర్పవలెను. నేర్చుకొని పెద్ద వాండ్రయిన తరువాత స్వాంత్ర్యముగ జీవించు చేయునట్లు చేయవలెను. అన్ని చేతిపనులను ఒక్కపాఠశాలలోనే నేర్పవలసిన యనవలెనులేదు. ఒక్కొక్కపాఠశాలలో ఒక్కొక్క వృత్తిని చక్కగ నేర్పవలెను. ఒక పాఠశాలలోని బాలురు ఇంకొక పాఠశాలలోనికి వెళ్లి తన పాఠశాలలోని వృత్తిని ఉచితముగ నేర్చుకొనుటకు పాఠశాలాధికారులు ఏర్పాట్లు చేయవలెను.

అరణాస్త్రమా? వారాశాస్త్రమా?

ఒక ప్రత్యుత్తరము.

కొ. కుమారస్వామిశాస్త్రి, బి. ఏ. గార్లింగ్ నాయు చున్నారు:—

వృత్తులకు కళలకు పూర్వము శాస్త్రగ్రంథము లేనని వాదించుచు అట్టి శాస్త్రగ్రంథముల యభావమున వారాశాస్త్రముయొక్క యునికి సాధ్యముగాదనియు నూచించు జన శ్రుతిచే నిర్మిత కళలకు వారాశాస్త్రము ప్రాప్తించినదని విమర్శకులవారు వ్రాసిరి. ఒక్కొక్క వృత్తికి ఒక్కొక్క కళకు శాస్త్ర గ్రంథములుండినవా? లేదా? అను వివాదము ప్రస్తుత మటుండ నిచ్చి ఏకైకవృత్తి బోధకములగు శాస్త్రగ్రంథములను వారాశాస్త్రమునకును గల సంబంధము నిండుక పరిక్షింపను.

[మన పూర్వులు జీవనోపాయముల నన్నింటిని రెండు విధములుగా భావించిరి. (1) వృత్తులు (ఆర్బ్యవేవ్, ప్రొడెస్) నాలుగు. కృషి, పశుపాల్యము, వాణిజ్యము, కుసీదము.

(2) కారకర్మము (ఆర్బ్య) నేత, దుమ్మర, కమ్మర, కంసాలి వృత్తులు, చెక్కలుకట్టుట, గుడ్డలుచుట్టుట, మొదలగు వృత్తులను నేయుట మొదలగునవి.

ఇట్టి విభాగము గలిగియున్న అన్ని జీవనోపాయములకును వృత్తులని సామాన్యపరము నుపయోగించుటయు గానంబడుచున్నది.

వారాశాస్త్ర మన్న కేవలము కృషిపాశుపాల్యాది శాస్త్రముల మొత్తముకొనుట పొగచాటు. వృత్తుల కన్నిటికిని వృత్తులచిత కళల కన్నిటికిని ప్రత్యేక శాస్త్రములు లేవు. అనుక వృత్తులన్నిటిని బోధించు వారాశాస్త్రముండి యుండవలదు అను భ్రమకువైపారబాటేకారణము. కృత్తిక స్వర్ణాంతము వృత్తులవలనను ‘వారాశాస్త్రమిషాపాశుపాల్యంసీదంబణ్యా’ అను వాక్యమువలనను వైభ్రమగలుగవచ్చును. ఈనాలుగు వృత్తులనుగాని ఇతరవృత్తులనుగాని బోధించుపని వారాశాస్త్రమునకు సంబంధించినదిగాదు. ఆశాస్త్రము కృషితంత్రము. పశుశాస్త్రము మొదలగు పృథ్వీక శాస్త్రములది. వారాశాస్త్ర నిర్వచనము యొక్కజీవమంతయు ‘అగ్నిశాస్త్రం వారాయాం’ అనువాక్యమున నున్నది. శాస్త్రములన్నియు వారావిద్యకు గావలసినవస్తువులుగానున్నవియేగాని వేరుకావు.

పూర్వపు ఆర్యులు వారాశాస్త్రమును ప్రత్యేకపరచి అట్టి శాస్త్రము చేయువలసిన శాస్త్రమును స్వీయించిరా లేదా? అనుచు సరయ్యుర ప్రశ్నగాని కళల కన్నిటికిని శాస్త్రములు యుండరా లేదా? అనునది గాదు. విమర్శకులు ఒక్కసంగతి స్థలముగా నాలించించి యుండవచ్చును. గాను లింగారెడ్డిగారు గమించిన గ్రంథమునందు, అన్నివృత్తుల వారు అనగా బాలికంతయు గావలసిన సామగ్రి నున్నట్టి జేయువారు (వీరవైశ్యులు) తెలియవలసిన ఉన్నట్టి, విభజన విని మయములును, తమ సరకులు చక్కగ నమ్ముకొనుటకై వారెరుంగవలసిన వినియోగమును అంతయులగు నున్నవేగాని ఒక్కొక్కవృత్తి బోధించు విషయములందు లేవు అన్నివృత్తులకు శాస్త్రములులేక ఏక సామిక్ష్మ రచించుట వీరికి సాధ్యమైన పూర్వమువారికిని అన్ని వృత్తులకుండి సామిగ్రిగొని అయావృత్తులశాస్త్రములులేక తమ వారాశాస్త్రమున వ్రాసికొని యుండుట వారికిని సాధ్యమే గదా? శాస్త్రములుండిన మరంతమేలు.

మనవారాశాస్త్రమును అనేకశాస్త్రముల కట్టగాక వృత్తి సంబంధములగు సారభూతములగు సామాన్యవిషయముల సంబంధించిన ప్రత్యేకశాస్త్రము. కృషిపాశుపాల్యము వాణిజ్యము కుసీదము మొదలగునవి ఆశాస్త్రమునకు సహాయ భూతములు. ఒకపరి రెడ్డిగారిగ్రంథముయొక్క విషయసూచిక చరిత్రించినయెడల ఎట్లు సహాయభూతములైనవియు స్పష్టమగును.

అందు శాస్త్రవారులు “అగ్నిశాస్త్రం వారాయాం” అని స్పష్టముగ జెప్పియున్నారు. అగ్నిశాస్త్రములు చేరియుటచే జనలు తమతమ వృత్తులకు విశిష్ట ఆహారాద్యము లగునట్లు వృత్తిపరచికొందురు. వృత్తులన్నియు నున్నవిగానుండిన యెడల జనలకు సంతృప్తియు సంపదయు గలుగును. ప్రభువునకు అయావృత్తులకు రక్షించుటచే వారుకృత్తిజేయు సామగ్రిగాని లేక ద్రవ్యముగాని సమృద్ధిగదొరకును. అందుచే రాజు సామాన్యులవారికి తనయధ్యక్షుల ద్వారా అగ్నిశాస్త్ర వివేచన గలుగజేయుట విధి. పూర్వపు ఆగ్నిశాస్త్రము లందును భారతాది గ్రంథములందును ఈవిధి రాజులెల్లవై నుంచబడినది.

“కచ్చిత్స్వమస్మితాతత వారాశే సాధుభిష్టవై”

వారాయాంనుస్థిత తాత లోకోయం నుభుమేధతో అని వారదుకు ధన్యాగాజు నడిగెను. చాణక్యుడు వారాశాస్త్రాని సరణముగొన్న ప్రశంసించుచు “ధాన్యధను హిరణ్యధను ప్రాశులు, వేణువర్మము, తీగలు, కల్పములు, నాగలు, పుష్పములు, ఓషధులు, విషములు మృత్యువర్మములు ఎముకలు కొమ్ములు గిట్టలు సరవములు, బోహములు, గడ్డి మొదలగువస్తు సముదాయము” విష్టి ప్రవానాన్ బోపవాన్ లయము “కనూ న్వపతం పరపతంచ వశిరోతి కోశదండాభ్యాం” అనియు వారావిద్య యుపయోగములు తెలియజేసియున్నారు.

‘వారాయాధాన్యతే స్వం’ అనియు మహాభారతము వచించుచున్నది.

ఇక అగ్నిశాస్త్రము లనగా నెవ్వ? అగ్నిశాస్త్రము లాభము అనర్థమునగా కష్టము. లగ్న ఎగ్న ఇంగ్లీషు భాషయందు గెయిన్ లాస్, ప్రొఫిట్ లాస్ అన్నట్టి. ఇందుకయిన భేదము లేకుండ దీనిని బోధించునకే వేకసామిక్ష్మ శాస్త్రము పియర్ నన్ అను గ్రంథకారుడు “The Science which teaches as the rules to be observed in order to advance in Material welfare” అని వ్రాసి యున్నాడు. “The Science which investigates the manner in which Nations obtain food clothing shelter and whatever is considered necessary for the maintenance and improvement of life.” అని ఎక్స్ ప్లయికో పీడియా డ్రిటానికా. “The study of the relations between human being so far as these tend to satisfy wants and constitute material welfare” అని జీవ. “The Science which investigates the prosperity of a nation” అని వెస్ట్ వుర్.

వీనిబట్టిచూడగా పూర్వపు హిందువులు వారాశాస్త్రమే ఏకసామిక్ష్మ శాస్త్రముని యేర్పగుచున్నది.

